

*A római kath. főgymnasium
Lehivelt Igazgatóságának.*

A SZÉKELYUDVARHELYI

MAGYAR KIR. ÁLL.

FŐREÁLISKOLA

XL. ÉVI

ÉRTESÍTŐJE

AZ 1910–1911. ISKOLAI ÉVRŐL,

□ ▽ □

KÖZLI

DR. SOLYMOSSY LAJOS,
IGAZGATÓ

SZÉKELYUDVARHELY

NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

1911.

A SZÉKELYUDVARHELYI
MAGYAR KIR. ÁLL.
FŐREÁLISKOLA
XL. ÉVI
ÉRTESÍTŐJE

AZ 1910–1911. ISKOLAI ÉVRŐL.

— ∇ —

KÖZLI
DR. SOLYMOSSY LAJOS,
IGAZGATÓ

SZÉKELYUDVARHELY
NYOMATOTT BECSEK D. FIA KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1911.

42963

Adatok az iskola történetéhez.

A beiratások az 1910—1911. tanévre 1910. szeptember 1., 2. és 3. napjain eszközöltettek.

Beiratott 141 rendes és 3 magántanuló. A beirt tanulóknak száma 11-el volt több, mint a megelőző tanévben.

A tanévet szeptember 3-án nyitotta meg az igazgató az ifjusághoz intézett beszéddel; majd az osztályfőnökök magyarázták meg az iskolai szabályokat s adták meg a szükséges utasításokat.

A tanítás szeptember 5-én kezdődött meg s folyt minden fennakadás nélkül a tanév végéig.

Az évfáráó vizsgálatok június 16—24. között tartattak meg. A VIII. oszt. végzett tanulók osztályvizsgálata május 15-én volt. Az érettségi írásbeli vizsgálatok május 17., 18. és 19. napjain folytak le. A szóbeli érettségi vizsgálat június 10-én tartatott meg, Kuncz Elek tankerületi kir. főigazgató elnöklete alatt. Az évfáráó ünnepe június 25-én tartatott meg.

A eldírányzott anyag az utasítások és helyi tanterv értelmében bevégeztetett.

A rendes tárgyakon kívül a következő rendkívüli tárgyak tanítottak:

1. *Latin nyelv.* Balázs Sándor rendes tanár vezetése alatt e tanévben csak 3 évfolyamon 9 tanuló vett részt.

2. *Egészségtan.* E tárgyat heti 2 órán dr. Imreh Domokos iskolai orvos és egészségtan tanár tanította a VIII. osztályban.

3. *Zene és ének.* A zenekarnak 25 tagja volt és pedig 8 kezdő s 17 haladó. Az énekkarnak pedig 74 működő tagja. Mind a két kart Dobó Zoltán intézetünk r. torna-tani-

tója vezette. Mind a két kar elismerésre méltó sikerrel működött közre az iskola ünnepélyein.

4. Mintázás. Tanulóink közül e tanévben 35-en jártak a helybeli kő- és agyagipari szakiskolába mintázási tanfolyamra, kiket Hargita Nándor igazgató vezetett s kinek a nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium a megelőző tanévben kifejtett hasonló irányú működéséért elismerését fejezte ki.

Önképzőkör. Az önképzőkör ebben az évben is folytatta munkásságát Szabó Dezső r. tanár vezetése mellett. Rendes tagjai a VII. és VIII. osztályos tanulók voltak; az V. és VI-ik osztályos tanulók, mint pártoló tagok vettek részt. Eredeti művek írásán kívül, műfordításokkal próbálgatták erejüket; azonkívül gyakorolták magukat a szaválásban és bírálatban. Mindezekben elég szép eredményt értek el.

Olvasókör. Az internátusban lakó felsőbb osztályos tanulók, hogy az irodalom fejlődését s a napi eseményeket figyelemmel kísérhessék, olvasókört tartottak fenn, ahol az igazgatóság által engedélyezett szak-, szépirodalmi és napilapokat olvastak.

Fegyelmi állapot. Az intézet fegyelmi állapota, leszámítva a csekélyebb fokú hibákat, kielégítő volt.

Egészségi állapot. Az egészségi állapot az intézetben és a vele kapcsolatos internátusban az iskolaév alatt kielégítő volt. Mindazonáltal két tanuló ragályos jellegű betegséget kapott: az egyik kanyaróban, a másik vörhenyben betegedett meg. Mindkettő a megyei közkörházban ápolgatott. Betegségük enyhe s minden utókövetkezmény nélküli lefolyású volt. Egy tanuló a karácsonyi szünet alatt szüleinél betegedett meg súlyosan, ahol meg is halt.

Az intézet összes növendékeit Dr. Imreh Domokos iskolaorvos és egészségtanár részesítette a szükséges orvosi segélyben.

A tanév elején és közben az összes tanulókat megvizsgálta s azokat, akiket gyenge szervezetűeknek talált, a torna alól vagy egészen, vagy csak részben való felmentésre ajánlotta. Ragályos betegct nem talált, A szemvizsgálatot félévenként megtartotta.

Tanári testület. A tanári testületben a folyó tanévben a következő változás fordult elő:

Dózsa Jakab r. tanár a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszteriumnak 1910. é. 75874. sz. rendeletével saját kérelmére a szegedi m. kir. állami főreáliskolához helyeztetett át, hasonló minőségben. Helyébe *Pál Gyula* okl. tanárjelölt alkalmaztatott, helyettes tanári minőségben.

Három helyettes tanár, névszerint: *Dénes Ferencz*, *Friedländer Jakab* és *Szabados Gyula*, rendes tanárokká neveztetett ki.

A zene- és ének tanításával a folyó tanévre is *Dobó Zoltán* r. tornatanítót bízta meg az igazgatóság s eljárását a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi Miniszterium 1910. évi 115541. sz. rendeletével jóváhagyta s a zenetanítói díjak pótlására 200 koronát utalványozott.

Az intézet látogatói. Intézetünket a tanév folyamán *Kuncz Elek* kir. tanácsos, tankerületi főigazgató úr három ízben: szeptember 13-án, november 11—14. napjain és június 10-én látogatta meg. Első és harmadik alkalommal a javító és teljes érettségi vizsgálatokon elnökölt, másodízben rendes évi látogatást végezte. Ez alkalommal meglátogatta az összes osztályokat, meghallgatta a tanárok tanítását, megfigyelte a tanulók előhaladását és képzettségét, átnézte az addig készített összes írásbeli dolgozatokat és rajzokat. Megvizsgálta a szertárakat és tudomást szerzett azoknak gyarapodásáról, valamint kezelésük módjáról. Tapasztalatairól az elnöklete alatt, nov. 14-én tartott tanácskozáson mondta el észrevételeit. A hallottakkal és tapasztaltakkal meg volt elégedve s buzdította a kart, hogy elismerésre méltó működésben továbbra is tartson ki.

Ösztöndíjak. Az intézetnek 4 rendes ösztöndíjas tanulója volt. *Dobay Ferencz* IV. o. t. az erdélyi kincstári alapból élvezett 120 koronát. A csikvármegyei tanulmányi alapból *Csató László* IV. és *Márton László* VII. o. tanulók kaptak egyenkint 350—350 koronát, mely összegből inter-

nátusi díjakat fedezték. Az özv. Héya Endréné szül Berzen-
czey Vilma alapítványából 120 koronát *Csehély* Aladár VII.
o. t. élvezett. A tanári kar jubeliumi alapítványának kamatait
a tanári kar Fankovich Gyula, az intézet volt tanára fiának,
Tibor rajztanárjelöltnek adományozta, aki mindaddig élvezni
fogja, míg tanulmányait be nem fejezte.

Az özv. Farczády K. Lajosné alapítványa ezidei kama-
tait, 40 koronát a tanév folyamán készített legjobb magyar
írásbeli dolgozataiért *Csehély* Aladár VII. o. tanuló kapta, a
tanári kar bírálata és véleményezése alapján.

Iskolánk jötevői. A nagyméltóságú vallás- és közok-
tatásügyi Miniszterium több értékes könyvet és térképet aján-
dékozott az intézetnek. A Székely Egylet a székelyföldi is-
kolák segélyezésére szánt összegből a folyó tanévre 40 koro-
nát juttatott intézetünknek s az a tanári kar ajánlatára Geréd
Dávid I. és Borbély Albert II. o. tanulóknak adatott ki.

Az »Udvarhelymegyei Takarékpénztár R. T.« 1910. évi
nyereményéből 100 koronát juttatott vármegyebeli tanulók
segélyezésére. Ez összeget a tanári kar Szántó Lajos I., Tompa
Kálmán III., Szántó Dénes és Méty Gyula VI. o. tanulóknak
adományozta.

Az »Agrár Takarékpénztár R. T.« helybeli fiókja egy
jó tanulónak jutalmazására 25 koronát adományozott, mely
a tanári kar Solymossy László VI. tanulónak adta.

A »Zálogkölcson intézet és betéti pénztár« jubiláris
alapítványa kamatait 40 koronát, a tanári kar ajánlatára
Ráduly János I. és Kovács Pál IV. tanulók kapták.

Fogadják intézetünk nemeslelkű jötevői e helyen is az
igazgatóság hálás köszönetét.

Internátus. Az intézettel kapcsolatos internátusba a
folyó tanévben 68 tanuló volt felvéve, kik közül teljes díjra
(450 kor.) 37 tanuló, mérsékelt díjra (350 kor.) 11 tanuló,
250 kor. helyre 14 tanuló s egészen ingyenes helyre 6 ta-
nuló vétetett fel. Az ingyenesek a következők: Scheuer Gyula
II. o., Kollenz Arthur III., Balogh Dezső IV., Benedek Elek
VI., Farkas Imre VI. és *Csehély* Aladár VII. o. t.

Évi 40 korona díjért ugyancsak az internátus konyhájából ebédet kapott 15 tanuló. Ezek közül 30—30 koronát fizetett 5 tanuló, 20—20 koronát 9 tanuló és 10 koronát (félévre) 1 tanuló. A különbséget, azaz 240 koronát a »Tá-pintézeti alap fedezte, még pedig 20 koronás segélyben részesültek: Geréd Dávid, Ráduly János, és Tamás Lajos I., Wagner Traugott II., Demeter Mózes III., Enyedi Frigyes VI., Bomhér Gyula és Péter Áron VII., Halmágyi Márton VIII. o. tanulók; 10—10 koronás segélyben részesültek: Sift Károly I., Sift Frigyes és Weisz János III., Drágos János VI., Schlosser Frigyes VIII. és Birtalan Lajos IV. o. t. (Utóbbi félévre).

Iskolai ünnepélyek. A rendes ünnepélyek a közönség elég meleg érdeklődése mellett tartattak meg.

Az önképzőkör az október 6-iki gyásznapot és márczius 15-ét ünnepelte meg.

Tanulmányi kirándulás. Mindjárt a tanév elején, október 4-én, az összes növendékekkel kirándulást rendezett az intézet Segesvárra. Nevezett napon kora reggel a rendelkezésre bocsátott külön vasuti kocsikba szállt fel a kiránduló csapat, tanáraik vezetése mellett; útközben Fehéregyházán leszállott s kivonult Petőfi sírjához. Itt szavalattal és énekel róttá le az ifjúság nagy költőnk iránt érzett tiszteletét és szeretetét. Innen a 4 km.-nyi: utat gyalog tette meg Segesvárig.

Segesváron Gyöngyössy István polgári leányiskolai igazgató várta az érkezőket, aki már előre gondoskodott arról, hogy Segesvár nevezetességeit, kulturintézményeit és gyárparát megtekinthessük. Mindenekelőtt az egész ifjúság felvonult a várban, a vármegyeház előtt álló Petőfi szoborhoz s itt egy igen szép kis ünnepélyt rendezett. Hartmann János tanár méltatta a költő jelentőségét, majd egy tanuló szavalt egyik költeményét s az egész ifjúság énekelt. Az ünnepély bevégzése után a város szép fekvésében gyönyörködött egy ideig s aztán apróbb csapatokra oszolva, két-három tanár vezetése mellett indultak a tanulók a megtekintendők

megszemlélésére. Tanintézetekben, muzeumokban, gyárakban, mindenütt a legnagyobb előzékenységgel fogadták, kalauzolták és látták el szakszerű magyarázatokkal növendékeinket. Ezek megtekintése és a felszolgált jó ebéd elfogyasztása után a város egyik legszebb kirándulási helyére ment ifjúságunk, ahonnan nemcsak a város szépségeiben lehetett gyönyörködni, hanem a távol fekvő keleti Kárpátok hegylánczaiban is. Este $\frac{1}{2}$ 8 órakor igen vidám hangulatban, a jól eltöltött nap után, vonatra szállt és 10 órakor hazaérkezett a tanulótság.

Mindazoknak, akik e kirándulás sikerét előmozdítani szivcesek voltak s különösen Gyöngyössy István igazgató úrnak e helyen is hálás köszönetét nyilvánítja az igazgatóság.

Ezen kiránduláson kívül ez év folyamán az illető szaktanárok vezetése mellett több apróbb tanulmányi kirándulást tettek az egyes osztályok növendékei a város környékén.

A módszeres tanácskozmány alkalmával a tanév végére tervezett nagyobb tanulmányi kirándulást a nagy hirre szert tett kissármási földgáz-kitörésekhez, továbbá Torda- és Kolozsvárra a tanév befejezése után fogják a jelentkezők megtenni.

Tandijmentesség

Osztály	Egész éven át tandíjmentes volt	Az egész tandíjat megfizette	Kimaradt s így a tandíjat csak részben megfizette			Tandíjmentes volt			
			csak az I. negyedévi tandíjat	csak az I., II. negyedévi tandíjat	csak az I., II., III. negyedévi tandíjat	az I. félévben		a II. félévben	
						egészmentes	félmentes	egészmentes	félmentes
I.	6	11	1	—	—	6	—	1	1
II.	5	7	1	—	—	6	1	1	—
III.	2	21	—	—	—	1	1	—	—
IV.	3	12	—	—	—	1	—	1	—
V.	—	7	—	1	—	—	—	—	—
VI.	7	6	—	—	—	—	—	1	—
VII.	5	10	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	1	10	—	—	—	—	—	—	—
Össz.	29	84	2	1	—	14	2	4	1

A tanév folyamán a következő fontosabb rendeletek érkeztek :

976. főig. sz. 61947. min. sz. Hargita Nándor szakiskolai igazgató a mintázási tanfolyamért 150 kor. jutalomdíjat kap.

977. főig. sz. 61189. min. sz. Dobó Zoltán tornatanító játékdélutánért járó jutalomdíja 176 kor. utalványoztatik.

982. főig. sz. 71752. min. sz. Kétórás tanítás engedélyeztetik.

1002. főig. sz. 76476. min. sz. Friedländer Jakab helyettes tanár az 1910—11. tanévre újból alkalmaztatik.

1003. főig. sz. 76467. min. sz. Dénes Ferencz helyettes tanár az 1910—11. tanévre újból alkalmaztatik.

1004. főig. sz. 76462. min. sz. Szabados Gyula helyettes tanár az 1911—11. tanévre újból alkalmaztatik.

1013. főig. sz. 61192. min. sz. Ferencz Tivadar francia nyelvtanítási jutalomdíja 444 kor. 44 fill. utalványoztatik.

1026. főig. sz. 75874. min. sz. Dózsa Jakab r. tanár a szegedi m. kir. állami főreáliskolához helyeztetik át.

1089. főig. sz. Az 1910—11., 1912—13. tanévre Tompa Árpád r. tanár bizatik meg a tandijkezeléssel.

1165. főig. sz. 77873. min. sz. Dr. Imreh Domokos iskolaorvos 1909—10. évi jutalomdíja 400 kor. utalványoztatik.

1261. főig. sz. 99246. min. sz. Pál Gyula okl. tanárjelölt az 1910—11. tanévre helyettes tanáru alkalmaztatik.

1355. főig. sz. A főigazgató megengedi, hogy Descő Gyöző két tárgyból javító vizsgálatot tehessen.

1468. főig. sz. 91738. min. sz. Dobó Zoltán r. tornatanító személyi pótléka 400 kor.-ról 600 kor.-ra emeltetik.

1469. főig. sz. 91738. min. sz. Szarvas Arnold r. tanár személyi pótléka 200 koronáról 500 koronára emeltetik fel.

1602. főig. sz. 115541. min. sz. Dobó Zoltán r. tornatanító zene- és énektanítóul való megbízatása tudomásul vétetik.

1627. főig. sz. 125460. min. sz. Csehély Aladár VII. o. t. ingyenes helyre az internátusba felvétetik.

1666. főig. sz. 112736. min. sz. A közoktatási kormányzat alá tartozó állami és közalapítványi tisztviselők gyermekei a tanárokéval egyöntetűen részesítendőek tandíjmentességben.

19. főig. sz. 40296. min. sz. Az internátus 1911. évi költségvetése elfogadtatik és javadalma utalványoztatik.

145. főig. sz. 149922. min. sz. Jakab P. Dávid izr. hitoktató 300 kor. jutalomdíja az 1910—11. isk. évre utalványoztatik.

175. főig. sz. 7801. min. sz. Tompa Árpád r. tanár a VII. fiz. osztály 3. fokozatába kinevezetik.

176. főig. sz. 1029. min. sz. Bölöny Vilmos unit. hitoktató 200 kor. jutalomdíja utalványoztatik.

210. főig. sz. 14008. min. sz. Dénes Ferencz, Friedländer Jakab és Szabados Gyula h. tanárok rendes tanárokká neveztetnek ki.

253. főig. sz. 10204. min. sz. Róth János ág. ev. hitoktató 340 kor. jutalomdíja utalványoztatik.

II.

Személyzet.

A) Tanári kar.

Dr. Solymossy Lajos, igazgató, tanít 35 év óta. A székelvudvarhelyi ref. egyházközség főgondnoka. A városi közegészségügyi bizottságnak, a népnevelési egyesületnek elnöke; az Emke. udvarhelymegyei és városi választmányának titkára; városi és törvényhatósági bizottsági tag.

Tanított kémiát a VII. osztályban, heti 2 órán.

Balázs Sándor, r. tanár, tanít 6 év óta. Tanította a magyart a VII., a latin nyelvet az V—VII. osztályban, heti 16 órán.

Biró István, r. tanár, tanít 8 év óta. A II. oszt. főnöke. Az ifjúsági könyvtár őre. Az udvarhelymegyei muzeum igazgatója. A munkásképző bizottság elnöke. Az udvarhelymegyei lövész-bizottság polgári előadója. A Kaszinó titkára. A korcsolyaegylet gazdája. A r.f. egyház presbitere. A magyar nyelvtudományi társaságnak és a városi képviselőtestületnek tagja. Tart. honvédhuszár-hadnagy.

Tanított magyar nyelvet a II., német nyelvet a II. IV. és VI. osztályban, heti 15 órán.

Dénes Ferencz, r. tanár, tanít 10 év óta. A VII. osztály főnöke. A Természettudományi Társulat tagja. Tanította a számtant az I., IV. és VII. osztályban; a rajz. geometriát az I. osztályban; heti 16 órán.

Dobó Zoltán, torna-tanító, tanít 6 év óta. Tanította a tornát az I—VIII. osztályban, heti 16 órán. Vezette az őszi és tavaszi hónapokban a játékdélutánokat, heti 4 órán; tanította az éneket és zenét heti 7 órán, vezette az ifjúsági czéllövő tanfolyamot.

Ferencz Tivadar, internátási felügyelő, tanít 14 év óta; tanított francia nyelvet a III. osztályban, heti 5 órán.

Friedländer Jakab r. tanár, tanít 3 év óta. A VIII. oszt. főnöke. A segélyző könyvtár kezelője. A geometriai szertár őre.

Tanított mennyiségtant a III., V. és VIII. osztályban, heti 16 órán.

Hann Károly, r. tanár, nyugdíjban.

Harsia Justinián, r. tanár, tanít 14 év óta. Az V. ó. főnöke. A történelem-földrajzi szertár őre.

Tanított német nyelvet az VII. és VIII., történelmet a III. V. és VII. osztályban, heti 15 órán.

Hartmann János, r. tanár, tanít 9 év óta. A III. oszt. főnöke.

Tanított magyar nyelvet az I. és III., német nyelvet az I. és III. osztályban, heti 16 órán.

Hlatky Miklós, r. tanár, tanít 40 év óta. A fizikai szer-

tár őre, a meteor. észl. vezetője. Az áll. polg. leányiskola gondnokságának, a városi és törvényhatósági képviselőtestületnek tagja; a városi közbirtokosság, az udvarhelymegyei népnevelési egyesület elnöke; a zálogkölcsön-intézet és betéti pénztár igazgatóságának, a természettudományi társulat, az orsz. középisk. tanáregyesület, a math. és fizikai társulat tagja. Az udvarhelymegyei gazdasági egyesület titkára.

Tanított természettant a III., IV., VII. és VIII. osztályban, heti 12 órán.

Molnár Károly, r. tanár, nyugdíjban.

Pál Gyula, h. tanár, tanít 1 év óta. A tanári tanácskozmányok jegyzője. Tanított mennyiségtant a II. és VI., rajzoló geometriát a II., ábrázoló geometriát a VI. és szépirást a II. osztályban.

Pálla Jenő, r. tanár, tanít 5 év óta. A szabadkézi rajzsztártár őre. Az Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat és az Orsz. M. Rajztanáregyesület tagja.

Tanított rajzoló geometriát a III. és IV., szépirást az I. és szabadkézi rajzot a III—VIII. osztályban, heti 17 órán.

Séra Kálmán, r. tanár, tanít 11 év óta. A IV. osztály főnöke. Az ifj. könyvtár őre. Az udvarhelymegyei muzeumegyesület jegyzője.

Tanított magyar nyelvet a IV., francia nyelvet a IV., V. és VII. osztályban, heti 16 órán.

Szabados Gyula, r. tanár, internátusi felügyelő; tanít 4 év óta; tanított természetrajzot és vegytant az V. osztályban, heti 6 órán.

Szabó Dezső, r. tanár, tanít 6 év óta. A VI. osztály főnöke. Az önképzőkör vezetője.

Tanított magyar nyelvet az V., VI. és VIII., francia nyelvet a VI. és VIII. osztályban, heti 16 órán.

Szarvas Arnold, r. tanár, tanít 8 év óta. Az I. o. főnöke. A természetrajzi sztártár őre.

Tanított természetrajzot az I., II. és a VI., kémiát a VI., földrajzot az I. és II. osztályokban, heti 16 órán.

Tompa Árpád, r. tanár, tanít 27 év óta. Törvényhatósági bizottsági tag.

Tanított történelmet, a IV., VI és VIII., bölcséletet a VIII. és földrajzot a III. osztályban, heti 14 órán.

Dr. Imreh Dömökös, iskolai-orvos, az egészségtan tanára, tanít 6 év óta. Udvarhelyvármegye közkórházának igazgató-főorvosa.

Tanította az egészségtant a VIII. osztályban, heti 2 órán.

B) Hitoktatók.

Roth János, theologus. Tanított hittant a helybeli középiskolákba járó ágostai evangélikus vallásuaknak, heti 1 órán.

Bölcöny Vilmos, helybeli unitárius lelkész, tanította a hittant az unitárius vallásuaknak, heti 3 órán.

Jakab P. Dávid, izr. hitoktató, tanította az izr. vallásuaknak a hittant, heti 6 órán.

A gör. keleti vallásuakat 1911. márczius végeig *Doktor Romulus* héjjasfalvi gör. kel. lelkész tanította; azontul a gör. keletiek hitoktatása megszűnt, mert nevezett lelkészt a nagym. vallás- és közokt. Miniszterium hitoktatóul nem fogadta el.

C) Szolgák.

Korodi István, rendes szolga és kapus.

Kiss István, rendes szolga.

A téli hónapokra külön kiségitő fűtő-szolga alkalmaztatik.

III.

Bevégzett tananyag.**I. Osztály.**

Osztályfőnök : *Szarvas Arnold.*

Magyar nyelv, heti 5 óra. Tankönyv : Balogh Péter »Magyar olvasókönyv és Magyar nyelvtan« I. rész. Prózaolvasmányok : Hunor és Magyar. Attila, Isten ostora. Aquileja ostroma. Attila és Leó pápa. Lakoma Attilánál. Attila halála. Álmos. A honfoglalás. A fehér ló mondája, Zalán futása. Botond bárdja. A magyarok megtérése. Az első magyar király. Szent István halála. Korona és kard. Heracles. Phrixos és Helle. Theseus. Helena elrablása. Trója elfoglalása. Odysseus és Polyphemos. Költemények : Szent László. Árpád sirja. Szüleimhez. Füstbe ment terv. Fekete kenyér. A merre a Tisza folyik. A puszta télen. Nyalka huszár. Éjjel látogatás. Három fiu. Csatadal. Hadnagy uram. Szülőföldem szép határa. Ezek könyv nélkül. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Hartmann János.

Német nyelv, heti 5 óra. Tankönyv : Schuster Alfréd »Német nyelvtan« I. rész. Prózaolvasmányok : Die Schule. Der Unterricht und die Schüler. Unsere Wohnung. Der Hof. Der Garten. Das Dorf. Die Familie. Der Winter. Unsere Haustiere. Die Stadt, Költőiek : Der Garten. Die Glocke. Rätsel (I. II.) Wie reich das Kind ist. Drei Paare und einer. Ezek könyv nélkül. Hetenként egy írásbeli dolgozat.

Hartmann János.

Földrajz. Heti 3 óra. Tankönyv : Dr. Lasz Samu »Földrajz« a gimnáziumok és reáliskolák I. osztálya számára. Földrajzi alapfogalmak. Térképolvasás, Magyarország részletes leírása.

Szarvas Arnold.

Természetről. Heti 2 óra. Tankönyv : Paszlavszky »Kis Természetről« I. rész. Őszi időszakban : a gyümölcs-

fajok. Téli időszakban : fenyők. Tavasz időszakban : virágos növények. Mindhárom időszakban 23 emlős, tekintettel az életmód által előidézett szervezeti átalakulásokra. Növénygyűjtés.

Szarvas Arnold.

Számítás. Heti 4 óra. Tankönyv : Dr. Beke Manó »Számítás« I. rész. Számolás. Tizedes számrendszer. Római számok. A négy művelet egész számokkal. Időszámítás. Métermértékek. Tizedes törtek. Közönséges törtek. Törzs- és összetett számok. A számok oszthatósága. A legnagyobb közös osztó és a legkisebb közös többszörös. Törtekkel való műveletek. Havonként egy iskolai dolgozat.

Dénes Ferenc.

Rajzoló geometria. Szuppán—Szirtes, »Planimetriai alaktan.« Alapfogalmak : Az egyenesek helyzete, a hosszúság mérése, alpműveletek a távolságokkal, párhuzamos és merőleges egyenesek. A szög és nemei. Idomok : háromszögek, négyszögek, sokszögek és a kör. — A tanult idomok kerületének és területének kiszámítása. Szimmetria, összeillőség és hasonlóság. Heti óraszám 4, melyből 2 óra az előadott tantárgynak megfelelő diszjunktív rajzolására fordítottatott.

Dénes Ferenc.

Szépíráás. Heti 1 órán. Német és magyar folyó írás.

Pálla Jenő.

Torna. Heti 2 óra. Svéd rendszerű gyakorlatok. Sporttorna. Játék.

Dobó Zoltán.

II Osztály.

Osztályfőnök : *Biró István.*

Magyar nyelv. Heti 5 óra. Tankönyv : Balogh Péter Magyar olvasókönyv s magyar nyelvtan II. rész. a) Prózaolvasmányok : A tatárjárás. Jön a tanár. A tatárok pusztítása. A nápolyi hadjárat. Az aversai gyilkosság. A törökök Európában. Hunyadi János. A várnai csata. A nádorfehérvári csata. Mátyás királlyá választása. Mátyás király jelleme. Dózsa György lázadása. A mohácsi vész. A marathoni csata. Xerxes hadi készülődése. A görögök hadi készülődései.

A thermophylaei csata. Themistokles. A salamiszi tengeri ütközet. A perzsa hadsereg megsemmisülése. A Balaton tava. A rianás. Pör a Balatonon. Madárvilág az Aldunán. A gyarmati vásár. Utazás Palócországban. János Vitéz. Ludas Matyi. b) Költemények: Kont. Mátyás anyja. A jó öreg korcsmáros. Szülőföldem. A szegény asszony könyve. Családi kör. Téli világ. Ki volt nagyobb? A tudós. Vándor élet. Hymnus. Szibinyáni Jank. A Tisza. Kőműves. Kelemenné. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Bíró István

Német nyelv. Heti 5 óra. Tankönyv: Schuster Alfréd Német nyelvtan I. rész. Prózaolvasmányok: Der Hund. Die Woche, der Monat, das Jahr. Wie ich meinen Tag zubringe. Unser Geld. Unsere Masse. Der Winter. Der Herbst. Der Sommer. Der Frühling. Redeübungen Das Rothkehlchen. Seltsamer Spazierritt. Der Star in der Tasche. Der kluge Landmann und sein Pferd. Költemények: Morgenlied. Abendlied. Sprichwörter. Die Riesen und die Zwerge. Wind und Sonne. Schlittenlied. Die beiden Pflüger. Der betrogene Teufel. Ezek könyv nélkül. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Bíró István.

Földrajz. Heti 3 óra. Tankönyv: Lasz Samu: »Földrajz a gymnáziumok számára«. II. kötet. Európa államai, a magyar birodalom kivételével és Ázsia. Térkép-vázlatok.

Szarvas Arnold.

Természettan. Heti 2 óra. Tankönyv: Paszlavszky »Kis természetrajz« II. rész. Emlősök, madarak, csüszkómáshoz, kételtűek, halak és a fontosabb gerinctelenek biológiai tárgyalása. Virágos növények. Növény és rovargyűjtés.

Szarvas Arnold

Számítás. Heti 4 óra. Tankönyv: Dr. Beke Manó »Számítás«. Számolási rövidítések. A régi hazai mértékek és azoknak új mértékekre való átszámítása. Korlátolt pontosságú műveletek. Az arányosság. A hármasszabály. Az arányok és aránypárok. A százalékszámítás és alkalmazásai. Havonként egy iskolai dolgozat.

Pál Gyula.

Rajzoló geometria. Heti 4 óra. Tankönyv: Szuppan — Szirtes »Rajzoló geometria« II. rész. A kocka, hasáb, gúla,

henger, kúp és gömb tulajdonságai, felszínük és köbtartalmuk kiszámítása. Az egyenes és síkok, viszonylagos vonatkozásaik a térben. Axonometrikus képek szerkesztése. Geometria diszitmények rajzolása.

Pál Gyula.

Szépírás. Heti 1 óra. Rondírás.

Pál Gyula.

Torna. Heti 2 óra. Ugyanaz, mint az I. osztályban.

Dobó Zoltán.

III. Osztály.

Osztályfőnök: *Hartmann János.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Tankönyvek: Balogh Péter: »Magyar olvasókönyv« a középiskolák III. osztálya számára; Balogh Péter: »Rendszeres magyar nyelvtan« a középiskolák III. osztálya számára. Olvasmányok: *a)* prózaiak: Az ország földarabolása. Budavár elfoglalása. Dobó István Egerben. A szigetvári vértanúk. Vallási harcok. Bocskay István. Zrinyi Ilona. A Wesselényi-féle összeesküvés. Tököly Imre. Munkács védelme. A száműzetésben. Budavár visszafoglalása. II. Rákóczi Ferenc fölkelése Spárta és Athén. Perikles. A kosaras tót. Lapaj a híres dudás. Onuc. A medveadászat. Budapest. Budapest nevezetességei. *b)* költőiek: Szondi két apródja. Esztergom megvételéről. Távolból. Fiamnak. Szózat. A költeményeket könyv nélkül is tanultuk. Kéthetenként 1—1 írásbeli dolgozat. Összesen 17. *Hartmann János.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Schuster Alfréd: »Német nyelvtan« III. rész. Olvasmányok: *a)* prózaiak: Der Pilger, Der höfliche Knabe. Der Geizhals. Die drei Freunde. Königliche Kinderzucht. Der Schmied. Das Gewerbe. Sparsam ist nicht geizig. Verkehr und Handel. Verkehr, Die Hasenjagd. *b)* költőiek: Mein Vaterland. Mutterliebe. Das Erkennen. Wanderlied. Vom Bäumllein, das andere Blätter hat gewollt. Die traurige Geschichte von dummen Hänchen. Das Vaterhaus. Ezek könyv nélkül. Kéthetenként 1—1 írásbeli dolgozat. Összesen 16. *Hartmann János.*

Francia nyelv. Heti 5 órában Tankönyv: Bartos-Cho-

vancsák »Francia nyelvtan és olvasókönyv« I. rész. Kiejtés, olvasás; az alaktan elemei, u. m. a főnév és a névragozás, a melléknév és fokozása, a névelő, a számnév, a névmás, a segéd- és rendes igék ragozása, a szenvedő igealak, a személytelen igék, a határozók és viszonyszók. Olvasmányok : L' Année. La leçon et la Récréation. La ville de Paris renversée. La famille. L' Année scolaire. Poids et Mesures. Les Monnaies. Les Repas. Au restaurant. Le Corps humain. La France. L' Oie et le Canard. Les chemins de fer. Le fer à cheval. Au Marché. L' Aérostat. Un bon Moyen. La Peau de l' Ours. L' École primaire. Le Globe terrestre. Költemények : Entrée en classe. L' ange gardien. Le petit Paresseux. L' Orphelin. Le Printemps. L' Été. L' Automne. L' Hiver. Beszédgyakorlatok. Kéthetenként 1—1 isk. dolgozat.

Ferencz Tivadar.

Földrajz. Heti 2 óra. Tankönyv : Lasz Samu : »Földrajz« a reáliskolák III. osztálya számára. (Lampel 1906.) Afrika, Amerika, Ausztrália körrajza, domborzata, vizei, éghajlata, termékei, népei, országai, városai. A sarkvidékek. Összefoglalás Térképrajzolás.

Tompa Árpád.

Történelem. Heti 2 óra. Tankönyv : Baróti—Csánki : »Magyarország története« I. rész. 6. kiadás. — A magyar nemzet története 1526-ig.

Harsján Jusztinián.

Természettan. Heti 2 óra. Tankönyv : Természettan« I. rész. Irták : Hankó Vilmos és Müller József. A test, anyag, tömeg, tünenény. A testek általános és különös tulajdonságai, azok súlya, mozgása, egyensúlya. A gépek. A mozgás akadályai. A cseppfolyós testek egyensúly-törvényei. A levegő súlya és nyomása, az ezeken alapuló készülékek. A meleg hatása a testek térfogata és halmazállapotára; forrásai. A hang keletkezése, terjedése, visszaverődése. A világosság terjedése az egynemű és különnemű közegben. A szinszóródás. A nagyítók, messzelátók. A mágnesség előállítása. Iránytű. Az elektromosság forrásai. Jó és rossz vezetők, megosztás, sűrítők. Az áram keletkezése, hatásai.

Hlatky Miklós.

Számtan. Heti 3 óra. Tankönyv : Dr. Beke Manó : »Szám-

tan« III. rész. Összetett hármasszabályi feladatok megfejtése. Kamatszámítás. Váltók, értékpapírok, részvények értékszámítása. Az arányos osztás. Elegyítés. Hazai és idegen pénzekre vonatkozó általános tudnivalók. Arany- és ezüst öntvények. Láncszabály. Havonként egy iskolai dolgozat.

Friedländer Jakab.

Rajzoló geometria. Heti 2 óra. Tankönyv : Szuppan—Szirtes : »Konstruktív planimetria«. A pont, az egyenes, a szög. Alapműveletek távolságokkal és szögekkel. A háromszögek, négyszögek és sokszögek tulajdonságai, fajai és szerkesztése. Arányosság. A tárgyalt szerkesztések rajzolása.

Pálla Jenő.

Szabadkézi rajz. Egyenes, görbe és vegyes vonalú idomok alapján kézügyesítő és ecsetgyakorlatok, táblán való előrajzolás után. Szabad tervezetek, négyszög és téglalap térkitöltéssel, vázlatban, színes ceruzával. Testek rajzolása.

Pálla Jenő.

Torna. Heti 2 óra. Svéd rendszerű torna. Sziertornázás. Játék.

Dobó Zoltán.

IV. Osztály.

Osztályfőnök : *Sóra Kálmán.*

Magyar nyelv. Kézi könyvek : Négyessy László : »Stilisztika« és Lehr Albert »Arany Toldija.« Elmélet : A nyelvkincs és nyelvhasználat. A stílus fő követelményei, nemei és tulajdonságai. — A hangsúlyos és időmértékes verselés. — Ügyiratok. -- Olvasmányok : A farkasról és a daruról. Az oroszánról és egérről. Az oroszánról és a rókáról. A lóról és számárról. Egy lóról, szarvasról és vadászról. A macskáról és rókáról. A keselyüről és hollóról. A huszti beteglátogatók. Buda a török alatt. Pericles. Vörösmarty szülei. Király és kapás. A madárhegy. A hortobágy. A remete. Osiris és arab király. A bujdosók Rodostóban A magyar ház. A magyar faj. A nagy lélek. Jó lélek. Szép lélek. Költemények : Az erdei lak (Tompá Mihálytól). Az erdei lak (Petőfi Sán-

dortól). A közelítő tél (Berzsenyi Dánieltől). Pató Pál úr (Petőfi Sándortól). Alföld (Petőfi). Tisza (Petőfi). Toldiból 1—12 ének. Toldi estéje. Mátyás Diák. (Vigjáték egy felvonásban, Kisfaludy Károlytól). Magánolvasmányok : Kisfaludy Károly vig elbeszélései és szemelvények Jókai elbeszéléseiből. Kisfaludy S. regéi. Kéthetenként írásbeli dolgozat. *Séra Kálmán.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv : Schuster Alfréd Német nyelvtan, III. rész és Orosz A. Német stílusgyakorlatok. Prózai olvasmányok : Siegfried wird hörnern. Siegfrieds Tod. Kriemhildens Rache. Attilas Schwert. Dornröschen. Rotkäppchen. Der Mann im Monde. Der Löwe, der Esel und der Fuchs. Des Königs Grab. Deutschland. Berlin. Der Rhein. Die Donau. Ungarn. Költői olvasmányok : Siegfrieds Schwert. Das Grab im Busento. Das Schloss Boncourt. Der Glockenguss zu Breslau. Erlkönig. Mignon. Utóbbiak könyv nélkül is. Kéthetenként egy írásbeli dolgozat.

Biró István.

Francia nyelv. Heti 5 óra. Tankönyv : Bartos—Chovancsák, »Francia nyelvtan és olvasókönyv« II. rész. — Visszaható-, személytelen- és szenvedő igék ragozása. A rendhagyó igék. A főnévi igenév használatáról III. osztály tananyagának ismétlése. Prózai olvasmányok : Le bon Remède. Le vieillard. La Chute des Corps. Charlotte reine d'Angleterre. Lettres 1—7. L'empereur et l'abbé. Les couleurs. Les vieux mendiant. Histoire d'une pièce d'or. S a könyvnek a nyelvtan begyakorlására szolgáló kisebb olvasmányai. Költői olvasmányok : Le loup et l'agneau. La feuille. Les deux Routes. La fleur. En hiver. Le corbeau et le renard. La mort et le bûcheron. Le savetier et le financier. A költői olvasmányok könyv nélkül. Kéthetenként egy iskolai dolgozat.

Séra Kálmán.

Történelem. heti 3 óra. Tankönyv : Baróti—Csánki Magyarország története. II. rész. A magyar nemzet története 1526—1867-ig. Magyarország politikai földrajza ; Ausztria ; az Osztrák-magyar monarchia.

Tompa Árpád.

Természettan. Heti 2 óra. Tankönyv : »Természettan« II. r. Irták : Hankó Vilmos és Müller József. — Világrészek,

szigetek, oceánok. A föld vízszintes és függélyes tagozata. A szárazföld vizei. A föld légköre, összetétele, a víz alkotásai; az égés; a kén; a szén. A légkör melege. A föld belső melege s annak hatásai. A föld alakja, méretei, mozgásai. Időszámítás. A hold, a nap, a naprendszer, álló csillagok.

Hlatky Miklós.

Mennyiségtan. Heti 4 óra. Kézikönyv: Borosay Dávid, »Algebra középiskolák számára.« Az algebra jelei. Positív és negatív számok. Összeadás, kivonás és szorzás egy- és több tagú mennyiségekkel. A hatvány. Kéttagú és többtagú mennyiségek s a közönséges számok második és harmadik hatványa. Egy és többtagú algebrai mennyiségek s a közönséges számok második és harmadik hatványa. Egy és többtagú algebrai mennyiségek osztása. Tényezőkre bontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös. A négy művelet törttel. Elsőfokú egyenletek egy ismeretlennel. Arányok és aránylatok. Havonként egy iskolai dolgozat.

Dénes Ferenc.

Rajzoló geometria. Heti 2 óra. Tankönyv: Szuppan—Szirtes: »Planimetriai szerkesztéstan.« A kör. Az ellipszis, parabola és hiperbola szerkesztése. A húrok, átmérők, kapcsolt átmérők és érintők főtulajdosságai. Cikloisok, a körevolvens és csigavonalak szerkesztése. A rajzok anyagául a tárgyalt szerkesztések szolgálnak.

Pálla Jenő.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Egyes testek, majd testcsoportok vázolása, rajzolása és árnyékolása, továbbá tájképrajzolás künn a szabadban, ceruzával.

Pálla Jenő.

Torna. Heti 2 óra. Ugyanaz, mint a III. osztályban.

Dobó Zoltán.

V. Osztály.

Osztályfőnök: *Harsia Justinlán.*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Riedl Frigyes, »Rhetorika«, — A rhetorika fogalma, feladata és felosztása. Általános szerkezetten; inventio, dispositio és elocutio. Pró-

zai műfajok. A szónoki mű, — Iskolai olvasmányok : Részlet Apor »Metamorphosis«-ából. Marcali: Magyarország a XIX. század elején. Zrinyi Miklós halála. A szigeti veszedelemről. Látogatás gróf Zrinyi Miklósnál. A mohácsi veszedelem. Elbeszélések Jókaitól és Mikszáthtól. Kussuth beszéde a nemzeti védelemről Deák F. első felirati beszéde. Gyulai P. emlékbeszéde Arany J. és Kazinczy fölött. Széchenyi István Hitelének bevezető és befejező része. Eötvös József Körösi Csoma Sándor felett tartott emlékbeszéde. Pázmány Péter: A magunk megismeréséről. Mirabeau véderőjavaslata. Magánolvasmányok: Mikes Kelemen válogatott levelei. Gyulai Pál emlékbeszédei, Béla király névtelen jegyzője. Jókai: Az új földesur. Erdély arany kora. Anonymus. Gyulai Kazinczy felett mondott beszéde. Coriolanus és Lear király, Könyv nélkül: Kossuth 1848. július 11-iki beszédének bevezető része. A magyarokhoz. Fohászkodás. Szondy két apródja. Havonként 1 írásbeli dolgozat. *Szabó Deszö.*

Német nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Endrei Ákos, »Német olvasókönyv« III. rész. Prózai olvasmányok: Die drei Freunde. Die Schildbürger und die Kuh. Till Eulenspiegel. Das wohlfeile Mittagessen. Der geheilte Patient. Tobias Witt. Költemények: Die Grenadiere. Der Fischer. Die Bürgerschaft. Des Sängers Fluch. Das Glück von Edenhall. Loreley. Das Hufeisen. König Karls Meerfahrt. Ezek könyv nélkül is. Magánolvasmány: Wilhelm Tell (Schiller). Havonként 1 írásbeli dolgozat. Összesen: 9. *Harsia Justinián.*

Francia nyelv. Heti 4 óra. Tankönyv: Klimó—Bartos, »Rendszeres francia nyelvtan, olvasó és gyakorlókönyv« I. rész. A nyelvtan rendszeres ismertetése — franciául. Olvasmányok: Prózaiak: Louis XVI. Jeanne d'Arc. Caractères de la civilisation du moyen âge. Distraction d'Ampère. Les animaux sauvages. Nagyobb olvasmányok: Paris. Le paysan et l'avocat. Ordre et économie. La Chanson de Roland. La France. La France industrielle. Métaux précieux: l'or. Métaux communs: le fer. Agriculture de la France. Versek: Le Magyar. Après la bataille. Dieu. Le retour dans la patrie. Dimanche matin, Le grillon. Le roi Alphonse. Jacques le

maçon. A versek könyv nélkül. Havonként két iskolai dolgozat.
Séra Kálmán.

Történet. Heti 3 óra. Tankönyv: Varga Ottó: »Világtörténet« I. köt. 4. kiadás 1902. Az ó kor története a nyugat-római császárság bukásáig (476.). a földrajzi ismeretek ébrentartása mellett.
Harsia Jusztinián.

Természetrajz. Heti 3 óra. Tankönyv: Növénytan a reáliskolák ötödik osztálya számára. Irta: Dr. Szerényi Hugó. — Segédkönyvek: »Növényhatározó«, írta: dr. Simonkai Lajos. — 10. növényfaj leírása alkalmával a külső tagoltság. — A növények szervei. A növények belső szervezete, életjelenségei. — Linné rendszere és a természetes rendszer. Növénygyűjtés.
Szabados Gyula.

Chemia. Heti 3 óra. Tankönyv: Dr. Reichenhaller Kálmán, »Anorganikus Chemia és Mineralogia« I. rész. — Chemiai és fizikai jelenségek és lényegük. A víz és alkotórészei. A levegő. A testek anyagi megváltozása a levegő és oxigén által. Oxidacio és redukció. Hidrogén, oxigén, chlor és kén, a két utóbbinak hidrogén és oxigén vegyületei. Az »elem« fogalma, elnevezése és jelzése. Az állandó súlyviszonyok törvénye. A gáz halmazállapotú elemek és vegyületek térfogati viszonya, gőzsűrűség. Atom-elmélet. A molekula súly meghatározása. Chemiai egyenletek. Vegyértékűség. Nehány fontosabb fémelem tárgyalása. Kémia rokonság. Oxidok, sulfidok, chloridok. Hidratok, basisok és savak. Sók és képződésmódjuk, elvezésük. A sók felbontása. Alkotórész és gyök. Egyenértéksúly. Ásványok. Az ásványok fizikai tulajdonságai, minők: fajsúly, keménység stb. Alaktan és az ásványok alaktani tulajdonságai. Kristály rendszerek.
Szabados Gyula.

Mennyiségtan. Heti 5 óra. Kézikönyv: Borosay »Algebra a középiskolák számára« és Borosay »Geometria.« a) Algebra: A múlt év tananyagának ismétlése után az elsőfokú egyenletrendszer. Gyökvonás. Többtaguak és közönséges számok második és harmadik gyöke. A másodfokú egyenletek megoldása. Számolási műveletek gyökmenyiségekkel. Irrationális egyenletek megoldása. b) Geometria:

Az egész planimetria a körtan kivételével.

Friedlinder Jakab.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Testek és csoportok vázolása, rajzolása és árnyékolása, különböző helyzetből és a horizont változtatásával. Tájképrajzolás természet után, előbb ceruzával, később egyszínű aquarellben. Az egyiptomi, assyr, görög, római műemlékek magyarázata. *Pálfa Jenő.*

Torna. Heti 2 óra. Svéd rendszerű torna. Szertornázás. Játék. Katonai gyakorlatok. Gyutacslövés. *Dobó Zoltán.*

VI. Osztály.

Osztályfőnök: *Szabó Dezső*

Magyar nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Riedl Frigyes »Poetika«. A verstan áttekintése. Aesthetikai alapfogalmak. A költészet a művészetek között. A művészetek rendszere. A költészet felosztása. Az epikai költészet, különös tekintettel a világirodalom nevezetesebb eposzaira. Eszme és alak. A szép. Lyrai költészet, tekintettel a magyar lyrára. Drámai költészet. Iskolai olvasmányok: Népdalok. Dalok Petőfitől, Tompától. Elégiák: Mohács (Kisfaludy), Temetőben (Petőfi), Szeptember végén (Petőfi), Kis gyermek halálára (Vörösmarty), Ódák: Homér és Osszián (Petőfi), Magyarokhoz (Berzsenyi), Fohászkodás (Berzsenyi), Széchenyi emlékezete (Arany J.), Főli dal (Vörösmarty), Őrült (Petőfi), Levél Arany Jánoshoz (Petőfi), Egy gondolat bánt engemet (Petőfi). Gondolati költészet: Vojtina »Ars poetikája« (Arany J.), Pató Pál úr (Petőfi). Magyar nemes (Petőfi). Okatootai. (Petőfi). Epigrammok. Epikai költemények: Arany balladái, Szécsi Mária (Petőfi), négy-négy ének az Ilias és Odüsszeiából, részletek a Chanson de Rolandból, a Kalevalából, a Zrinyiaszból, a Pokolból. Drámák: Antigoné (Sophokles), Botcsinálta doktor (Molière), részletek a Békákból (Aristophanes) és a Falú rosszából (Tóth E.) Magánolvasmányok: Zalán futása. Bánk bán. Buda halála. A fősvény. Csalódások. Népballadák. Othello. Lear király. Havonként egy iskolai dolgozat.

Szabó Dezső.

Német nyelv. Heti 2 óra. Tankönyvek : Endrei Ákos Német olvasókönyv III. rész és Orosz A. Német stylusgyakorlatok. Prózai olvasmányok : Brockenreise. Der treue Knecht. Schillers Knabenjahre. Der Roman. Die Ode und Elegie. Wallenstein. Költői olvasmányok : Die Träne. Frühlingslied. Fichtenbaum und Palme. Du bist wie eine Blume. Der Taucher. Das Hufeisen. Belsazar. Das Riesenspielzeug. Aus dem Cid (I—II.) Utóbbiak könyvnélkül is. Magánolvasmányok : Herder Cid-je és Goethe Hermann u. Dorothea-ja. Havonként egy írásbeli dolgozat. *Biró István.*

Francia nyelv. Heti 3 órában. Tankönyv : Klimó Mihály és Bartos Fülöp II. rész. A nyelvtan rendszeres ismétlése. Olvasmányok : La mère Sauvage. La mort de Chauvin. Éducation des chevaliers. Le Belle-Nivernaise. (A Daudet). Költemények : La marseillaise. Hypathie. Loin de la voie du pêcheur. La vie aux champs. L'enfant. La retraite. La cloche. Le soir. L'un ou l'autre. L'aiglon. Tristesse. Le soulier de Corneille. La mort de l'aigle. Le vallon. Kéthetenként egy iskolai dolgozat. Összesen 15. *Szabó Dezső.*

Történelem. Heti 3 óra. Tankönyv : Varga Ottó, »Világtörténelem« II. k. A középkor története a nyugat-római birodalom bukásától. Az újkor története a wesiphali békéig. *Tompa Árpád.*

Természetrajz. Heti 3 óra. Tankönyv : Paszlavszky, »Az állattan kézikönyve.« Állati sejtek, szövetek (mikroszkop) szervek, kapcsolatosan az életműködésükkel. Szellemi tevékenység, szaporodás, fejlődés. Az állatok rendszeres áttekintése az életmunkásság és a szervek közt levő viszony folytonos kiemelése mellett. *Szarvas Arnold.*

Chemia. Heti 2 óra. Tankönyv ugyanaz mint az V. oszt. II. rész. Az elemek osztályozása. A nemfemes és fém elemek, ipari tekintetben fontosabb vegyületeik. Felismerésük. Az ásványok chemiai átváltozásai. Földtan : A föld keletkezése. Kőzetek. A föld felületének megváltozása s a változásokat előidéző tényezők. A föld saját melege, vulkánosság. A föld kora, kőületek és jelentőségük. *Szarvas Arnold.*

Mennyiségtan. Heti 4 óra. Tankönyvek: Borosay Dávid »Algebra«: a középiskolák számára. Wagner »Geometria«
a) Algebra: Negatív és tört kitevőjű hatvány- és gyök-mennyiségek. Számrendszerek. A logaritmikusok, a kitevős és logaritmikus egyenletek. A számtani és véges mértani haladványok. *b) Geometria:* Körtan. Goniometria. A derékszögű és ferdeszögű háromszögek megoldása. Havonként egy iskolai dolgozat.
Pál Gyula.

Ábrázoló geometria. Heti 3 óra. Tankönyv: Dr. Klug Lipót: *Ábrázoló geometria.* A pont, az egyenes és a sík ábrázolása. Egymásra merőleges egyenesek és síkok ábrázolása. Távolságok szerkesztése és ezekkel kapcsolatos feladatok. Árnýékszerkesztések. A tárgyalt feladatok rajzolása.
Pál Gyula.

Szabadkézi rajz. Edények, madarak, csendélet-csoportok rajzolása és festése egyszínű aquarellben, majd színesen. Kitérőadások a szabadba és ott tájképfestés egy színnel, rajzolás a vázlatkönyvbe. A tanterem egyes részeinek festése. Az ókeresztény, román és csúcsíves stíl ismertetése és több műemlék reproductiójának bemutatása, különös tekintettel az építészetre.
Pál Gyula.

Torna. Heti 2 óra. Tananyag, mint az V. osztályban.
Dobó Zoltán.

VII. Osztály.

Osztályfőnök: *Dénes Ferenc*

Magyar nyelv és irodalom. Heti 3 óra. Tankönyv: Prónai Antal: *A magyar irodalom története.* I. kötet. A legrégebb kortól Kisfaludy Károlyig. Az egyek korok jellemzése. Behatóbb fejtegetések tárgyai voltak: Halotti beszéd. Ének Pannonia megvételeiről, Balassa Bálint, Pázmány Péter, Tinódi S., Zrínyi M., Gyöngyösi J., Z. Mikes K., Faludi F., Amadé L., Bessenyei Gy., Révai M., Versegly F., Virág B., Dugonics A., Gvadányi J., Kármán J., Csokonai V. M.,

Kisfaludy S., Kazinczy F., Nyelvjvítás, Berzsenyi D., Kölcsey F. Az egész tananyag méltatása nyelvészeti, esztetikai és irodalomtörténeti szempontból. — Kötelező olvasmányok: Zrinyi: Szigeti veszedelem. Gyöngyösy: Murányi Vénusz. Gvadányi: Falusi nótárius. Csokonai: Dorottya. Kármán: Fanni hagyományai. Kisfaludy Sándor: Csobánc. Katona: Bánk Bán. — Könyv nélkül tanultak: Balassa: Katona-ének. Ha ki akar látni Boldogtalan vagyok. A szigeti veszedelem-ből 10 versszak. Ocskai Lászlóról való ének. Bujdosó Rákóczi. Csokonai: A magányossághoz. Bercsényi: Búcsúzás Kemenesaljától. *Balázs Sándor.*

Német nyelv. Heti 2 óra. Kézi könyv: Dr. Radványi Teofil »Német irodalmi olvasókönyv«. Olvasmányok: a) prózaiak: Siegfrieds Tod. Kriemhildens Rache. Parzival. Das Rolands lied. Walther von der Vogelweide. Klopstock, Wieland, Lessing, Herder élete és írói működése szemelvényekkel. b) költőiek: Gegen die Lügner. Erlagene Freude. Lenore. Der Kampf mit dem Drachen. Ezek könyv nélkül is. Magánolvasmányok: Die Braut von Messina (Schiller) és Minna von Barnhelm (Lessing). Havonként egy írásbeli dolgozat. Összesen 9. *Harsia Justinián.*

Francia nyelv. Heti 3 óra. Tankönyv: Theisz Gyula, »Francia olvasó és gyakorlókönyv« III. rész. Olvasmányok: a tankönyvnek a XVII. század szerzőinek műveiből vett szemelvényei. Corneille, Racine, Molière. Boileau. A XVIII. század irodalmának áttekintése. Montesquieu, Voltaire, Rousseau és Beaumarchais. François Coppée: Le luthier de Crémone. Könyv nélkül: Részlet a Cidből, Athalieből, La jeune captive. Consolation à M. Dupérier. Préceptes aux auteurs. — Havonként egy iskolai dolgozat. *Séra Kálmán.*

Történelem. Heti 3 óra Tankönyv: Varga Ottó, »Világtörténelem« III. k. Az új és legújabb kor története napjainkig. Európa államainak, valamint az Egyesült Államok politikai földrajzának ismertetése. *Harsia Justinián.*

Chemia. Heti 2 óra. Tankönyv: Dr. Reichenhaller Kálmán, »Organikus Chemia.« A szénvegyületekről általában. A telített és telítetlen szénhidrogének sorozatai. A szénhidroge-

nek származékai. Alkoholok, aldehidek és savak. Éterek. Ammoniaszármazékok. Glikosidok. Kámforfélék, gyanták, alkaloidok. Gyanvegyületek. Szénhidrátok. Festőanyagok. Proteinanyagok. Égés. A növényi és állati szervezet összetétele, táplálkozása.

Dr. Solymossy Lajos.

Természettan. Heti 4 óra. Tankönyv : Fehér J., »Kísérleti természettan.« Az általános mozgástan, erômûtan. A szilárd, cseppfolyós és légnemû testek erômûtana. Hangtan. Fénytan.

Hlatky Miklós.

Mennyiségtan. Heti 4 óra. Tankönyvek : Borosay Dávid, »Algebra középiskolák számára« és dr. Wagner Alajos »Geometria.« — *a) Algebra* : Kamatos kamat és járadék-számítás. A végtelen geometriai sor. A másod- és felsőbb fokú egyenletek. Az első fokú határozatlan egyenlet. A másodfokú függvény szélső értékei. Permutatiók, combinatiók, variatiók, Newton kéttagu tantétele. *b) Geometria* : A szabályos testek, a hasáb, gúla, henger, kúp, csonka kúp, és a gömb részei. A gömbi háromszögtan sinus és cosinus tétele és alkalmazása. Havonkint egy iskolai dolgozat.

Dénes Ferencz.

Ábrázoló geometria. Heti 3 óra. Kézikönyv : Dr. Klug Lipót, »Ábrázoló geometria« Egyenesek és síkok képsík-szögei. A sík forgatása. Fogatás a képsíkra merőleges tengely körül. Új képsíkok. Síklapu testek ábrázolása, árnyékolása és síkmetszései. A tárgyalt feladatok rajzolása.

Friedländer Jakab.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Edények, edénycsoportok, madarak, csendéletek és egyes tanterem-részletek festése színes aquarelben. Künn a szabadban tájképváltozás, majd festés, ugyancsak színes aquarellben. A renaissance korabeli képzőművészet.

Pálfa Jenő.

Torna. Heti 2 óra. Tananyag, mint a VI. osztályban és éleslövés.

Dobó Zoltán.

VIII. Osztály.

Osztályfőnök : *Friedländer Jakab*

Magyar irodalom. Heti 3 óra. Tankönyv : Dr. Váczy

János, »A magyar irodalom története« II. rész. A régiebb kor és az új kor ismertetése, illetőleg jellemzése és összefoglaló áttekintése után a magyar nemzeti irodalom, különösen az egyes műfajok fejlődésének története a legrégebb időktől napjainkig. A remekművek elemzése alkalmával az előző osztályokban tanultak ébrentartása céljából retorikai, poetikai és nyelvtani kérdések. Részletesebben tárgyaltak az 1820. évvel kezdődő reformtörekvések: Kisfaludy Károly, Katona J., Vörösmarty, Czuczor, Jósika, Eötvös, Kemény, Bajza, Tompa, Petőfi, Arany, Szigligeti, Madách, Jókai, Gyulai, Szász, Lévy, Széchenyi. — Kötelező magánolvasmányok: Csalódások, Iréne, Bánk Bán, Buda halála, Fenn az ernyő, nincsen kas, Csikós, Az ember tragédiája, Hitel. Kemény Zsigmond: Széchenyi István gróf. Kemény Zs.: Zord idő. Eötvös J.: Falu jegyzője. Jósika: Abafi. Jókai: Magyar nábob és Kárpáti Zoltán. — Könyv nélkül tanultak: Ébresztő (Bajza). Rákosi szántó. (Kisfaludy K.). Zalán futásából a kezdő sorok. Vén cigány (Vörösmarty). Részletek az Ember tragédiájából. Szeptember végén (Petőfi). A gólyához (Tompá). Szondy két apródja (Arany). Végrendelet (Eötvös). Kossuth beszéde a nemzeti védelemről. (Részletek.)

Szabó Dezső.

Német nyelv. Heti 2 óra. Kézikönyv: Hirn Lajos és Paulay Ödön »Német irodalmi olvasókönyv« II. kötet. Olvasmányok *a)* prózaiak: Aus Werthers Leiden. Italienische Reise. Szemelvények a nevezetesebb írókból: *b)* költőiek: Beherzigung. Das Veilchen. An den Mond. Faust. Prolog im Himmel. Mignon. Hoffnung. Das Lied von der Glocke. Berglied. Die Ideale. Abschied vom Leben. Das Ständchen. Frühlingslied. Die Thräne. Einst und jetzt. Ezek könyv nélkül is. Magánolvasmányok: Iphigenie auf Tauris (Goethe). Egmont (Goethe). Die Braut von Messina (Schiller). Havonként egy írásbeli dolgozat. Összesen 9.

Harsia Justinián.

Francia nyelv. Heti 4 óra. Tankönyv: Dr. Theisz Gyula, »Francia olvasó- és gyakorlókönyv« III. rész és Anatole France: Le crime de Sylvestre Bonnard. Olvasmányok: Sze-

melvények André Chénier, Béranger, Vigny, Lamartine, Hugo, Georges Sand, Musset, Balzac, Michelet, Sully Prudhomme, Leconte de Lisle, Baudelaire, Pierre Loti, Thiers műveiből. Az illető írókat francia nyelven tárgyaltuk. Könyvnelküliek: Nox (Leconte de Lisle), A Petőfi (Coppée), La jeune captive (A. Chénier), Le lac (Lamartine), Le tailleur et la fée (Béranger), Tristesse (Musset). Havonként egy iskolai dolgozat.

Szabó Dezső.

Történet. Heti 3 óra. Tankönyv: Andor József, »Magyarország története«. — A magyar nemzet történetének, különösen az állami élet fejlődésének összefoglaló áttekintése. Magyarország politikai, gazdasági és műveltségi jelen állapotának ismertetése.

Tompa Árpád.

Természettan. Heti 4 óra. Tankönyv: Fehér J., »Kísérleti természettan«. Az energia. A meleg. A hőforrások, a hő terjedése, mérése. A meleg hatása a testek térfogata- és halmazállapotára. A meleg és a légek feszítő ereje. A körlég páratartalma. A meleg átalakulása mechanikai munkává. A statikai elektromosság. A dinamikai elektromosság keletkezése, különböző hatásai. A természetes és mesterséges mágnesség, hatásuk egymásra; mágneses mértékegység. Az Ohm-féle törvény, vezetői ellenállás. Az áramok kölcsönös hatása. Az elektromos mértékegységek. Az inductio. A hő mint elektromos indító. A föld alakja és méretei, mozgásai, az ezekből keletkező tűnemények. Az égi coordinata-rendszerek. Az időmérés: a nap és rendszere. Álló csillagok.

Hlatky Miklós.

Mennyiségtan. Heti 3 óra. Tankönyv: Borosay »Geometria«. A pont helyzetének meghatározása. Coordinata rendszerek. Az egyenes, a kör, a parabola, az ellipszis, a hyperbola. A geometria s az algebra összefoglaló áttekintése.

Friedländer Jakab.

Ábrázoló geometria. Heti 2 óra. Tankönyv: Klug Lipót, »Ábrázoló geometria«. A kúp, henger és gömb ábrázolása és árnyékolása, sikkal és egyenessel való metszései, érintési feladatok. A tárgyalt feladatok rajzolása.

Friedländer Jakab.

Szabadkézi rajz. Heti 2 óra. Fejek vázolása, rajzolása és árnyékolása gymsminták után. Fej és egész alak rajzolása élő modell után Tájépraizolás a szabadban. Magyar műalkotások ismertetése.

Pálla Jenő.

Philosophiai prodaedentika. Heti 3 óra. Tankönyv : Szitnyai Elek, »Lélektan és Logika«. A lélektan és logika elemei. A lélektan feladata. Az idegrendszer szerepe a lelki élet alakulásában és a psycho-physika legfontosabb ténye. a logikai gondolkodás rendszeres formáinak és a kutatás módszereinek áttekintése.

Torna. Heti 2 óra. Tananyag, mint a VII. osztályban.

Dobó Zoltán.

Írásbeli dolgozatok.

A) Magyar nyelv.

V. osztály. 1. Levél az iskolai életről. 2. Coriolanus főbb szereplőinek jellemzése. 3. Kazinczy Ferencz munkássága (Gyulai után). 4. Az Uj földesúr főbb szereplőinek jellemzése. 5. Id. Wesselényi Miklós báró jellemzése. 6. Mit tanultam gr. Széchenyi István Hitel cz. művéből. 7. Bánffy Dénes története. 8. Firtos hegy (Leírás).

VI. osztály. 1. Petőfi élete költeményeiben. 2. Bánk Bán főbb szereplőinek jellemzése. 3. Berzsenyi ódái. 4. Milyennek ismerem a középkor lovagját a Roland-énekből? 5. A Zrinyiász. 6. Mi a tragikum Sophokles Antigone c. darabjában? 7. Miben hasonlít Harpagon egy tragikus hőshöz. 8. Szabad dolgozat az évben átvett olvasmányok valamelyikéről.

VII. osztály. 1. Krónikáinkban megőrzött költői anyag. 2. Balassa Bálint költői egyénisége. 3. Jellemek a Zrinyiászban. 4. Zrinyi és Gyöngyösi. 5. A népróza fejlődése a

XVIII. századig. 6. Mikes egyénisége. 7. A komikum Csokonai Dorottyájában. 8. Kazinczy egyénisége. 9. A természettudományok haszna és jelentősége.

VIII. osztály. 1. Kisfaludy Károly vigjátékai. 2. »Zalán futása« főbb személyeinek jellemzése. 3. Petőfi elbeszélő költeményei. 4. Arany János epikája. 5. Széchenyi István. 6. Jókai Mór jelentősége a magyar regény fejlődésében. Az ember tragédiája.

B) Német nyelv.

V. osztály. 1. Fordítás. 2. Die Zwei Grenadiere. 3. Des Sängers Fluch. 4. Die olympischen Spiele. 5. Das Hufeisen. 6. Wilhelm Tell. 7. Fordítás. 8. Die Bürgschaft. 9. Fordítás.

VI. osztály. Das Riesenspielzeug. 2. Fordítás. 3. Belsazar. 4. Fordítás. 5. Der Cid. 6. Fordítás. 7. Das Hufesen. 8. Fordítás. 9. Hermann und Dorothea.

VII. osztály. 1. Fordítás. 2. Siegfrieds Tod. 3. Das Kunstepos. 4. Fordítás. 5. Das Rolandslied. 6. Die Braut von Messina. 7. Fordítás. 8. Minna von Barnhelm. 9. Nathan der Weise (III. Aufzug).

VIII. osztály. 1. Fordítás. 2. Götz von Berlichingen. 3. Faust. 4. Fordítás. 5. Schiller als Dichter. 6. Die romantische Schule. 7. Heinrich Heines Leben und Wirken. 8. Fordítás.

C) Francia nyelv.

V. osztály. 1. Lettre. 2. Jeanne d' Arc. 3. Le règne de Henri IV. 4. Lettre. 5. La France. 6. Le serpent à sonnettes. 7. Duguesclin. 8. Le corbeau et le renard. 9. Le paysan et l' avocat. 10. La foire. 11. Retour dans la patrie. 12. Lettre. 13. L'or. 14. Le fer. 15. Le grillon. 16. Thème.

VI. osztály. 1. La mère Sauvage. 2. La mère Sauvage. (Suite). 3. La vie aux champs. 4. L'enfant. 5. Éducation des chevaliers. 6. Nyelvtani dolgozat. 7. Nyelvtani dolgozat. 8. Le vallon. (Lamartine). 9. Nyelvtani dolgozat. 10., 11. és

12. Részletek a »Belle-Nivernaise«-ből. 13. és 14. Nyelvtani dolgozat. 15. Részlet a »Belle-Nivernaise«-ből.

VII. osztály. 1. L' Hotel de Rambouillet et les précieux. 2. Combat de Rodrigue contre les Maures. 3. Le Cid. 4. Le Cid. (Suite). 5. La mort d' Athalie. 6. La vie de La Fontaine. 7. Jeannot et Colin. 7. Le luthier de Crémone. 8. Le luthier de Crémone. (Suite).

VIII. osztály. 1. Incendie de Moscou. 2. Petőfi. 3. Le crime de Sylvestre Bonnard. 4. Le crime de Sylvestre Bonnard. (Suite). 5. Les côtes de la Bretagne. (Après Michelet.) 6. Victor Hugó. 7. Alfred de Musset.

Az írásbeli érettségi vizsgálat tételéi.

a) *Magyar nyelv és irodalom*: Milyen idegen hatások érvényesültek irodalmunkban?

b) *Német nyelv és irodalom*: 1. Szabad dolgozat: Lessing als der Schöpfer des modernen deutschen Dramas. 2. Fordítás: A fehér ló mondája.

c) *Mennyiségtan*: 1. Valaki 10 éven át 3200 K. évi járadékot élvezhetne, de ahelyett ő inkább 15 éven át tartó kisebb járadékot óhajtana. Mekkora a járadék, ha a kamatláb 4·5⁰/₀? 2. Valamely üres rézgolyó, melynek falvastagsága 6·5 cm. egészen elmerülve úszik a vízben. Mekkora a golyó külső átmérője, ha a réz fajsúlya 8·8?

IV.

Rendkívüli tantárgyak.

a) *Latinnyelv.*

I. évfolyam, heti 4 óra. — Tankönyv: Pirchala Imre: Latin nyelvtan reáliskolák számára. — Teljes alaktan, a

mondattan főbb részeivel. Fordítási gyakorlatok magyarból latinra és viszont. Nagyobb olvasmányok: A perzsa háborúk. Kéthetenként felváltva iskolai és házi írásbeli dolgozat.

II. évfolyam, 3 óra. Tankönyv: Pirchala Imre: Latin mondattan, a reáliskolák VI. osztálya számára.

Olvasmányok: Romulus. Tarquinius Priscus. Hannibal, Hamilcaris filius. Ovidius: A sabin nők. Róma alapítása. Arion. A négy korszak. Scipio álma. Sicíliai adoma. Háboru és béke.

Ezenkívül latinra fordították a tankönyvben levő csaknem összes magyar olvasmányokat, a mondattan begyakorlására. Kéthetenként iskolai dolgozat.

III. évfolyam. Cicero: In Catilinam I. és IV. beszéd. Sallustius: De coniuratione Catilinae. Vergilius: Aeneis I. és II. ének. Havonként iskolai dolgozat.

IV. évfolyam. Nem jelentkezett senki.

Balázs Sándor.

a) Egészségtan.

Az egészségtan feladata. Az egészség és betegség befolyása az életre, a nemzetre. A nép egészségének ismerése. A nép halandósága különböző országokban. Betegség elhárítás s a halálozás csökkenése. A táplálkozásról. A tápláló anyagok ismertetése. Fontosabb élelmiszerek és italok ismertetése egyenként. Az élelmiszerek megválasztása. A táplálkozás befolyása az egyes ember és a nép egészségére. A lakásról és annak befolyásáról az egészségre. Talajtan. Az egészséges építkezésről. Szellőzés és fűtésről. A lakóház és környékének tisztán tartásáról. Egészségi szempontból fontosabb közintézetek ismertetése. A munkáról és foglalkozásról. A test ápolásáról. A fertőző betegségek természetéről, keletkezéséről, káráról és az azok elleni védekezéséről. A fontosabb fertőző betegségek ismertetése, különös tekintettel az azok elleni védekezésre. Az állatoktól származó fertőző betegségekről. Az életmentésről, annak fontosságát méltatva. A

rögtön támadó veszedelmek ismertetése egyenként és azoknál a mentő eljárások. Tankönyv : Dr. Fodor József »Egészségtana.«
Dr. Imreh Domokos.

c) Zene- és ének.

Az énekkar tagjainak a száma : 74. Működött mint vegyeskar.

A zenekar tagjainak száma : 25 Működött mint vonós zenekar és az előrehaladottakból alakított vonós quartett.

d) Mintázás.

A helybeli m. kir. kő- és agyagipari szakiskola igazgatója, *Hargita* Nándor úr, e tanévben is nagy elismerésre méltó buzgalommal oktatta növendékeink közül azokat, akik a mintázás elemeivel is megismerkedni óhajtottak.

Felentés az ifjusági „Eötvös József önképzőkör“ 1910—11. évi működéséről.

Az önképzőkör Szabó Dezső tanár vezetése mellett 1910. szeptember havában alakult meg.

Rendes tagjai voltak a VII. és VIII. osztály tanulói, összesen 24-en.

A kör kéthetenként tartotta rendes gyűléseit, melyeknek tárgyai voltak : szavalatok és monológok, — ezeknek rögtönzött bírálata ; -- adott tételek felett vitatkozások ; szabad előadások ; felolvasások, nemkülönben a beérkezett művek bírálata és felülbírálata, valamint klaszikus darabok és magyar népdalok zenei előadása.

A rendes gyűléseken kívül több díszgyűlést, illetve ünnepséget is rendezett a kör. Október 6-án a nemzet vértanúi, márczius 15-én a márcziusi napok emlékére rendezett

ünnepélyt. Ápril hóban tartott díszgyűlésén Ady-költeményeket szavaltak. Tagjai továbbá beszédekkel, szavalatokkal, zenezámokkal szerepeltek a szokásos iskolai ünnepélyeken is s az iskolán kívül műsoros estélyt rendeztek az intézet tornaalapja javára.

A tanév végén több pályakérdést tűzött ki a kör. A magyar irodalom köréből két tétel tüzetett ki. Az egyikért (A regény tejlődése) a 10 kor. jutalmat Petráss László VIII. o. tanuló nyerte meg; a másakra megfelelő pályaművek nem érkeztek. A német irodalmi tétel (Die Minnesang) a beérkezett dolgozatok gyengesége miatt nyeretlen maradt. A franciából Daudet »Jarjaille chez le bon Dieu« c. elbeszélésének fordítása tüzetett ki; nyertese Pongrácz Árpád VIII. o. t. kinek sikerült fordítását 15 kor.-val jutalmazta a kör.

A márczius 15-iki ünnepi beszédre kitűzött 20 koronás pályadíj nyertese Balogh Árpád VIII. o. tanuló volt.

Az évzáró gyűlést, melyen ezen pályázatok eredményét kihirdettük s a kör működéséről is részletesen beszámolunk, 1911. junius hó 8-án tartottuk meg.

Jelentés a testgyakorlás, tornaverseny és cél-lövésről.

A lefolyt tanévben intézetünk növendékei közül az igazgatóság 3 tanulót mentett fel az iskolaorvos véleménye alapján a testgyakorlás alól. A többi rendszeres oktatásban részesült.

Torna. A tornázást a rendes tornaórákon lehetőleg a szabadban, amennyiben pedig ezt az időjárás nem engedte meg, a tornateremben végezték a tanulók. A gyakorlatok anyaga *a)* szabadban: szabadgyakorlatok, futás, atletika, játék; *b)* teremben: szabadgyakorlatok, futás, mászás, ugrás, svéd szertorna, szertornázás és játék.

A tornázást mind a nyolcz osztályban osztálytornázás

alaján végezték. Az eredmény általában igen jó; különösen a svéd rendszerű gyakorlatok hatása bizonyult kiválónak.

Tornaverseny. Az évvégi intézeti tornaverseny f. évi június hó 18-án tartatott meg az intézet udvarán és tornacsarnokában. A versenyt az alsóbb, majd a felsőbb osztályosok szabadgyakorlata vezette be; utána a csapatok szertornázása következett: palánk, rács, alacsony- és magas nyújtó, ló keresztben és hosszában, bak, ló és bak összetéve, bakugrás mércével a bak előtt, alacsony és magas korlát, távolugrás és magasugrás, majd futás, kötélhúzás. A 10 koronás arany tornajutalmat a testgyakorlásban általában a legjobb eredményt elért tanuló: Orendi István VII. o. tanuló nyerte el. Mint kiváló eredményt értek, dicséretben részesültek: Broos Károly és Dunst László VII., Gyarmathy Endre, Métz Gyula és Szántó Dénes VI., Zerbes Vilmos V., Balkay György, Balogh Dezső és Dobay Ferencz IV., Kollenz Arthur és Ószy Aladár III., Lootz Gyula II. és Csomor József I. o. tanulók.

Játék. A játékot részben a tornaórák keretében, részben a játékdélutánokon gyakorolták. Intézetünk szép játékterét — sajnos — nem használhatták kellőképen, mivel annak berendezési költségei még nem utalványoztattak.

Fürdés. A játékdélutánok keretében — sőt meleg időben azon kívül is — hetenként 3--4-szer fürödtek a tanulók a Küküllőnek a játéktér melletti részében. Itt ugyancsak a játéktér felszerelésének hiánya érezhető, mert megfelelő öltözőhely nincsen.

Téli sport. A korcsolyázást az ifjuság nagy része üzte. A legtöbb tanuló tagja a helybeli korcsolyázó egyletnek; a többi a Küküllő jegén korcsolyázott.

E mellett nagyban gyakorolták a szánkózást. A lefolyt év havas tele kiválóan alkalmas volt a szánkózásra. Az intézet ifjúsága több, összesen 24 kétülékes szánkót vett s ezeket uszálymódjára kocsi után akasztva, vonult ki a szánkázó helyre. Az ifjuság igen nagy kedvvel üzte e sportot és vígan szánkázott, néha 18—20°-os hidegben. Soha nem hűlt meg egyik tanuló sem.

Baleset az év folyamán nem történt.

Céllövés. A katonai fegyverrel való céllövést a lefolyt tanévben is gyakorolták az intézet V—VIII. oszt. növendékei, összesen 40 tanuló. Az ifjúság nagy kedvvel foglalkozott a céllövéssel és szép eredményt ért el. Leadott az év folyamán 2400 gyutacslövést és 1350 éleslövést. A verseny június 14-én d. u. folyt le, szépszámú érdeklődő közönség jelenlétében. Részt vett 21 tanuló. A cél tancéltábla volt 300 lépés távolságban. Egy-egy tanuló 10 lövést tett. Az eredmény a következő:

1-ső	lett	Sterba Dezső	V. o. t.	10 találat,	57 kör,	570 egység.
2-ik	»	Albert István	V. o. t.	10	» 41	» 410
3-ik	»	Broos Károly	VII. o. t.	10	» 39	» 390
4-ik	»	Sterba Barna	VI. o. t.	9	» 38	» 342
5-ik	»	Bomhér Gyula	VII. o. t.	10	» 33	» 330

A nyertes tanulók a honvédelmi Miniszterium által küldött 5 bronzérmel nyerték.

V.

A szertárak 1910|11. évi gyarapodása.

Tanári könyvtár.

1910. jun. végén volt 6611 kötet 42920·27 K. érték
 Szaporodás 1911. jan. végéig 146 » 1161·65 « »
 1911. június végéig van 6757 » 44081·92 » »

Az 1910—11. évi szaporodás részletesen:

1. Magyar nyelv és irodalom.

Ambrus Z. művei. — Jósika művei. — Fülöp: Attila
 — Gárdonyi művei. — Magyar írók aranykönyvtára. — Pin

tér: Magyar irodalomtörténet. — Szomory: Az isteni kert. — Horánszky: Bacsányi és kora. — Riedl: A magyar irodalom főirányai. — Császár: Kisfaludy Sándor. — König: Musset. — Várdai: Mikszáth.

2. *Vegyes irodalom.*

Klaszikus regénytár 50—55. — Putnoky: Carmen Sylva. — Shakespere művei. — Hauptmann: Die versunkene Glocke. — Hoffmannsthal: Kleine Dramen. — Liliencron: Balladen. — Liliencron: Ausgewählte Gedichte. — Mielke: Der deutsche Roman. — Nietzsche: Gedichte u. Sprüche. — Huret: L'évolution. — Maeterlinck: Theatre 1—3. — Mauerhof: Götzendämmerung. — Werner: Vollendete u. Ringende. — Egyetemes Irodalomtörténet IV.

3 *Történelem.*

Fodor: Napoleon. — Rózsa: Kecskeméti naplója. — Takács: A magyar gyalogság története. — Iványi: Bártfa levéltára. — Komáromy: A magyarországi boszorkányperek. — Wekerle: A nagy ezerév. — Gombos: Középkori krónikások. — Márki: II. Rákóczi Ferenc. — Horváth: A nagyhatalmak megalakulása.

4. *Földrajz.*

Magyarország vármegyéi és városai: Bács-Bodrogmegye. — Nógrádmegye. Pestpilismegye. Hevesmegye. — Magyarország. — Scott: Angolok a déli sarkvidéken. — Waddel: A rejtelmes Lhassza. — Hediú Szven: Transzhimalája.

5. *Természettudomány.*

Ostwald: Klassiker der exacten Wissenschaften. — Ostwald: Grosse Männer. — Migula: Bacterien. — Mach: Populärwissenschaftliche Vorlesungen. — Arrhenius: Das Werden der Welten. — Arrhenius: Die Vorstellung vom Weltgebäude. — Ostwald: Schule der Chemie. — Arendt:

Technik der unorganischen Chemie. — Beke: A középiskolai matematikai oktatás.

6. Bölcsélet és neveléstan.

Gaál: A jövő iskolája. — Kármán: Paedagogiai dolgozatok. — Berkeley: Három párbeszéd. — Haeckel: Die Welträtsel. — Kirchmann: Philosophie. — Lipps: Psychophysik. Morus: Utopia. — Nietzsche: A tragédia eredete — Platon válogatott művei. — Sombart: A szociálizmus. — Spencer: Alapvető elvek. — Weininger: Geschlecht und Charakter..

7. Művészet.

Huszka: A székely kapu. — Malonyay: A magyar nép művészete.

8. Vegyes.

Huba vére: Szemere. Schack: A magyar kereskedő könyve III. — Révai: Nagy Lexicon I—II. k.

9. Folyóiratok.

Akadémiai értesítő — Archeologiai értesítő. — Athenaeum. — Állattani közlemények. — Budapesti Szemle. — Die Zukunft. — Egyetemes phil. Közlöny. — Erdélyi Múzeum. Földtani Közlöny. — Földrajzi Közlemények. — Hivatalos Közlöny. — Huszadik század. Irodalomtört. Közlemények. — Die Kunst. — Magyar chemiai folyóirat. — Magyar iparművészet. — Magyar könyvszemle. Magyar nyelv. — Magyar nyelvőr. — Magyar pedagógia. — Matematikai és phys. lapok. — Mathem. és természettud. értesítő. Mercur de France. — Nyugat. — Művészet. — Nyelvtud. közlemények. — Névenytani közlemények. Orsz. középisk. tanár-egyesületi közlöny. Századok. — Természettud. Közlöny és Pótfüzetek. Történelmi tár. Társadalomtudományi Szemle — Uránia.

B) Ifjúsági könyvtár.

Az 1909—1910. tanévről átjött 2762 kötet 7106 kor, 41 fillér értékben.

Ez évben beszereztetett: Korodi Lajos: Repül az ember, Hanvay J. Ede: Észak Magyarország, a magas Tátra. Bársony István: Erdőn mezőn, Radó: Költők albuma. Baróti: Ezer év. Kemény: Ezer egy éjszaka regéi. Endrődi S. Bokréta. Márky Sándor II. Rákóczy Ferenc élete. Mikszáth K. Urak és a parasztok: Mikszáth K. Két Koldus deák. Eötvös J. Falu jegyzője I—II. Eötvös J. Karthauzi. Vikár B. Somogy megye népköltése. Mika S. Történelmi olvasmányok. Benedek E. Bálványosvár. Endrődi S. Babér erdő a magyar költészet kincseiből. Dedek: Mária legendák. Alexander B. Corneille Cid. Trine: Harmonia a mindenségben. Molière: Tudós nők. Mikszáth K. Jó palócok. Mikszáth: Tót atyafiak. Jósika M. Abafi. Jókai M. Az új földes úr. A Fourchembault család. Taine: Az olvasás művészete. Riedl: Péterfi Jenő. Berczik A. Himfy dalai. Sandeau: Az örökség. Szigligeti Ede: Csikós. Mikszáth K. Szent Péter esőernyője. Csokonai: Dorottya. Gyergyai A. Argirus históriája. Gvadányi: Peleskei nótárius. Kármán: Fanni hagyományai. Mikes K. Törökországi levelei. Coppée: Francia elbeszélők. Ambrus régi dolgok. Mikes leveleskönyve irodalmunkban. Rákosi Jenő: Aesopus. Szabó K. Béla király névtelen jegyzője: A magyarok tetteiről. 300 aesopusi mese. Münchhausen csodálatos kalandjai Eötvös K. Lajos: Rákóczi szinművek. Sofia Bisi Albini: Grazia fia. Cooper — Mikes: Vadfogó. Cooper — Mikes: Az utolsó Mohikán. Móka bácsi legszebb meséi. Petőfi könyvtár 20—30 füzet. Hasznos Mulattató 1911. évfolyam.

Az 1910—1911. év végén összesen: 2860 kötet 7338 kor. 51 fillér értékben.

C) Földrajzi szertár.

Az 1909—1910. tanévről átjött 176 drb. 1790 kor. 97 f. értékben. A folyó tanévben gyarapodott 1 drb. térképpel, 22 kor. 50 f. értékben. A szertár az év végén áll 177 darabból, 1813 kor. 47 f. értékkel.

D) Természettani szertár.

Az 1909—1910. tanévről átjött 485 drb. 7068 kor. 33 f. értékben. A tanév folyamán beszereztetett 2 drb., 642 kor. értékben. A szertár a tanév végén áll 487 darabból, melynek értéke 7710 kor. 33 fillér.

E) Szabadkézi rajzszerár.

Az 1909—1910 tanévről átjött 353 drb., 1713 kor. 88 f. értékben. A tanév folyamán beszereztetett 1 műlap gyűjtemény, 96 kor. értékben. A szertár a tanév végén áll 354 darabból, melynek értéke 1809 kor. 88 fillér.

F) Természetrajzi szertár.

Az 1909—1910. tanévről átjött 2402 drb. 5396 kor. 84 fill. értékben. A tanév folyamán beszereztetett 1 drb. 90 kor. értékben. A szertár a tanév végén áll 2403 darabból, melynek értéke 5486 kor. 84 fillér.

G) Kémiai szertár.

A folyó tanévben beszerzés nem történt, a szertár a tanév végén áll 429 darabból, melynek értéke 3774 kor. 67 fillér.

H) Geometriai szertár.

A folyó tanévben beszerzés nem történt. a szertár a tanév végén áll 353 darabból, melynek értéke 2075 kor. 60 fillér.

I) Bútorzat.

A folyó tanévben beszerzés nem történt. A bútorállomány a tanév végén áll 680 darabból, melynek értéke 19362 kor. 79 fillér.

K) Tornaszertár.

Az 1910—11. tanévről átjött 436 drb. 3402 kor. 92 fill. értékben. A folyó tanév folyamán beszereztetett 1 drb.

22 kor. értékben. A szertár a tanév végén áll 437 darabból, melynek értéke 3424 kor. 92 fillér.

L) Éremgyűjtemény

A gyűjtemény áll 109 drb. ezüst- és rézpenzből, 20 korona értékben.

M) Történelmi muzeum.

Az 1910—11. tanévről átjött 79 drb. 1131 kor. 71 fill. értékben. A tanév folyamán beszereztetett 2 drb. 180 kor. értékben. A szertár a tanév végén áll 81 darabból, melynek értéke 1311 kor, 71 fillér.

N) Zenekari szertár.

A folyó tanévben beszerzés nem történt. A szertár a tanév végén áll 14 darabból, melynek értéke 253 korona 74 fillér.

Az összes szertárak állománya 15141 drb. (könyv, eszköz és bútor), 98464 kor. 38 fillér értékben.

VI.

Kimentatás

a sz.-udvarhelyi áll. főreáliskola különböző pénzalapjairól.

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fl.	kor.	fl.
<i>1. A tanári kar jubileumi alapítványa.</i>					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	1872	71		
2	A tőke kamatja 1911. július hóig	75	86		
3	1 tanuló segélyezésére				60 20
4	Egyenleg				1888 37
Összesen:		1948	57	1948	57
<i>2. Tápintézeti alap.</i>					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	9094	94		
2	Kamatok és más bevételekből	367	70		
3	Tápintézeti segélyre és más kiadásokra				240 —
4	Egyenleg				9222 64
Összesen:		9462	64	9462	64
<i>3. Zenekari alap.</i>					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	4274	26		
2	Kamatok s a tanulók adományából	462	12		
3	Tanítás és tanítási kellékekre				470 48
4	Egyenleg				4265 90
Összesen:		4736	38	4736	38
<i>4. Zenejuttalmazási alap.</i>					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	328	09		
2	Kamatból 1910—1911-re	13	24		
3	Egyenleg				341 33
Összesen:		341	33	341	33

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
5. Dr. Ráczkövy gyógylári alapítványa.					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	2539	08		
2	A tőke 1909—1910. kamatai	102	56		
3	Gyógyszerekre			84	94
4	Egyenleg			2556	70
Összesen:		2641	64	2641	64
6. Gyertyánffy Albert és Gábor alapítványa, tornajutalmazási alap.					
1	Átjött az 1909—1910. évről	237	61		
2	A tőke 1910—1911. kamatai	13	49		
3	Egy tanuló jutalmazására			10	—
4	Egyenleg			241	10
Összesen:		251	10	251	10
7. Tankönyv-alap.					
1	Átjött az 1909—1910. évről	786	16		
2	A tőke 1910—1911. kamatai	278	10		
3	Egy tanuló jutalmazására			187	87
4	Egyenleg			876	39
Összesen:		1064	26	1064	26
8. Székelyudvarhelyi zálogkölcson-intézet és betéti pénztár alapítványa.					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	815	74		
2	Kamatok az 1910—1911. tanévről	41	24		
3	2 tanuló segélyezése			40	—
4	Egyenleg			816	98
Összesen:		856	98	856	98
9. Eötvös József önképzőkör alapja.					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről	631	90		
2	A tőke az 1910—1911. évi kamata	25	50		
3	Kiadásokra			—	—
4	Egyenleg			657	40
Összesen:		657	40	657	40

		Bevétel		Kiadás	
		kor.	fil.	kor.	fil.
10. Kirándulási alap.					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről . . .	1177	38		
2	1910—11. évi kamat és más jövedelem	180	—		
3	Kirándulási segítyezésre	—	—	300	62
	Egyenleg			1026	76
	Összesen :	1357	38	1357	38
11. Kórházi alap.					
1	Átjött az 1909—1910. tanévről . . .	14	12		
2	A tőke 1910—11. évi kamatai . . .	—	56		
	Egyenleg			14	68
	Összesen :	14	68	14	68
12. Özv. Héya Endréné sz. Berzenczey Vilma alapítványa.					
1	Átjött az 1910—1911. évről	3041	04		
2	A tőke 1910—1911. évi kamatai . . .	122	94		
3	Egy tanuló ösztöndíja			120	—
	Egyenleg			3043	98
	Összesen :	3163	98	3163	98
13. Farczády K. Lajos alapítványa.					
1	Átjött az 1909—1910. évről	1005	93		
2	A tőke 1910—11. évi kamatai . . .	40	65		
3	Egy tanuló jutalmazására			40	—
	Egyenleg			1006	58
	Összesen :	1046	58	1046	58
14. Zongora-alap.					
1	Átjött az 1909—1910. évről	284	70		
2	Az ifjuság által rendezett multság és kamathól bevétel	228	38		
	Egyenleg			513	08
	Összesen :	513	08	513	08

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettud.	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépíráás	Testgyakorlat	Zene	Ének	Mintázás	Írásbeli d. k. a.
	Dassinger Gusztáv r. k. tm.	3	3	2	3	2	2	2	1	1	.	2	2
Deák Albert ref.	2	3	3	3	2	2	2	2	2	.	4	.	2
10 Deschán Iván róm. k.	2	2	2	1	1	1	1	1	1	.	.	2	1
Geréd Dávid unit tm.	2	2	2	1	1	2	2	1	2	.	1	2	2
Holstein Sándor ism. izr.	3	3	4	3	3	3	3	3	2	.	2	3	3
Kádár Sándor róm. k.	3	3	4	3	3	3	3	3	2	.	.	3	3
Kórodi Jenő róm. kat.	2	3	4	4	3	4	3	2	1	.	2	2	3
15 *Lőb Károly róm. kat.	2	3	3	3	3	4	4	1	2	.	1	2	1
*Molnár Béla róm. kat.	3	4	4	4	3	4	3	1	2	.	1	2	3
Orbán János róm. k.	3	4	4	4	4	3	4	3	2	.	.	.	4
Ráduly János unit.	2	2	3	2	2	2	2	2	2	.	2	2	2
Rösler Károly ág. ev. .	2	2	2	3	3	3	3	1	2	.	.	3	2
20 Rusznák Ernő izr. . .	2	3	3	2	3	2	3	2	2	.	.	2	2
Sift Károly ág. ev. tm.	1	3	1	2	1	1	1	1	1	1	1	.	1
*Szántó Lajos r. k. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Stein Frigyes ág. ev. .	2	3	3	3	3	2	3	1	1	1	1	2	2
Tamás Lajos unit. tm.	2	3	3	2	2	2	2	2	2	.	1	2	2
35 *Töpler György ág. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	1	2	2
*Végh István József r. k.	3	4	4	4	4	3	3	.	2	.	.	2	3
Weisz Ignác ref. . . .	k	i	m	a	r	a	d	t	.	.	.	.	.
*Wujts Miklós g. kel.	2	2	2	3	3	4	3	.	2	.	.	4	2

II Ösztály.

Osztályfőnök: Biró István.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természettan	Vennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépíráás	Testgyakorlás	Zene	Ének	Mintázás	Írásbeli dol. k. a	Magaviselet
Birtalan László ref. . .	3	3	4	4	4	4	4	3	m	.	.	.	3	2
Borbély Albert r. k. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	.	.	2	1	1
Csehély Miklós róm. k.	2	2	2	3	3	4	3	3	3	.	.	.	2	1
*Csuka Ernő ref. ftm.	2	2	2	2	2	3	3	3	1	.	1	3	3	1
5 *Csuka Jenő ref. ftm. .	2	1	2	1	2	3	3	2	2	.	1	3	1	1
*Farágó István r. k. ftm.	2	3	4	4	3	3	3	2	1	1	1	2	2	1
*Feigl János ism. izr. .	3	3	3	3	3	4	4	2	1	.	2	3	3	1
Goldstein Lajos izr. . .	2	3	4	4	3	3	3	3	3	.	.	.	2	1
*Halmai József róm. k.	1	2	2	1	1	2	2	1	m.	2	2	.	2	1
10 Kassay Domokos ref. .	3	2	3	3	3	2	3	2	1	.	1	.	2	1
Kelemen Jenő ref. . . .	k	i	m	a	r	a	d	t						
Kelemen Sándor r. kat.	k	i	m	a	r	a	d	t						
Kornea Miklós g. kel. tm.	1	1	1	3	2	2	2	1	2	.	2	.	1	1
Lešťán Máté ism. rk. tm.	1	2	3	2	2	3	3	1	2	.	.	2	1	2
15 Lootz Gyula ism. ág. ev.	2	2	2	3	2	3	3	1	1	.	1	.	2	1
*Moesz Gusztáv ág. ev.	2	4	2	4	4	4	4	3	3	.	.	.	3	2
Rájk Endre ref. tm. . .	2	2	2	3	3	3	2	3	2	.	.	.	3	1
*Scheuer Gyula r. k. tm.	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	.	2	2	1
Solymossy Dezső ref. tm.	2	1	1	1	1	1	2	2	1	.	1	2	2	1
20 Stein Adolf izr. . . .	1	2	2	2	2	2	3	3	2	.	.	.	2	1
Tamás Béla róm. kat.	2	2	3	3	3	4	4	3	1	.	2	.	2	1
Wagner Traugottág. ev	2	4	2	4	4	4	4	3	2	.	.	.	3	2

III. Ösztály.

Ösztályfőnök: *Hartmann János*

A tanuló neve	Vallastan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geo. netria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Zene	Ének	Mintázat	Teljesített d. e. t.
Bergleiter Ottó ág. ev.	2	4	3	4	3	3	3	4	3	3	2		2		
*Binder András ág. ev.	M	e	g	h	a	i	t								
*Bradovka Zoltán ág. ev.	2	3	3	3	3	3	3	4	3	3	3			2	
*Braun Jenő izr.	1	3	3	2	2	3	2	3	2	2	1			2	
5 Csánki Gábor ref.	2	2	3	3	2	3	1	3	1	1	1		1	1	
Demeter Mózes unit.	2	3	4	3	3	2	4	3	3	2	2	1			
*Fekete Béla róm. kath.	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	2				
*Finna István ref.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3				
*Horváth Adolf róm. kat.	2	3	1	3	2	2	2	3	2	2	1			2	
10 *Horváth Mihály róm. k.	1	4	2	4	3	3	2	3	1	1	3			2	
*Huszárek Ferencz r. kat.	k	i	m	a	r	a	d	t							
*Illyés Lajos róm. kath.	1	3	4	3	3	3	3	3	3	3	3				
*Kollenz Arthur róm. kath.	3	4	4	3	3	4	2	4	2	2	1		1		
*Kroner Gyula ism. ág. ev.	2	3	1	3	3	3	3	3	1	1	2	1	1		
15 Langer Ernő ism. ág. ev.	2	4	4	4	3	4	3	4	2	3	1				
Lőwinger Jakab izr.	1	4	4	3	3	4	3	4	2	3	1				
*Munk László izr.	1	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3				
Ószy Aladár róm. kat.	2	3	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	1		
*Papp István ism. r. kat.	2	3	3	3	2	2	2	3	1	3	3				
20 Sift Frigyes ág. ev.	1	3	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1	1		
Siegmund Alfréd ág. ev.	2	3	3	3	3	3	2	3	1	2	1	1			
*Szabó Sándor ref.	2	3	3	3	2	2	2	2	1	2	2		1		
Tompa Kálmán ref. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			1	
*Török László róm. kath.	1	2	2	3	2	2	2	3	1	1	1			2	
25 Varga Árpád unit.	k	i	m	a	r	a	d	t							
Weisz János ág. ev.	2	3	2	3	3	3	2	3	2	2	2		2		
*Zipser László izr. tm.	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2		1		

IV. Ösztály.

Ösztályfőnök: *Sóra Kálmán.*

A tanuló neve	Vallásán	Magyar nyelv	Émet nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szabadkés rajz	Testgyakorlás	Zene	Ének	Írásbeli dolg. k. k.	Magaviselet
Almási Sándor ref.	2	3	3	3	3	3	2	2	3	1	.	1	2	1
*Balkay György ism. r. k.	3	3	3	3	2	3	3	1	2	1	.	1	2	1
*Balogh Dezső ref.	2	3	3	2	2	3	3	1	2	1	.	.	2	1
Birtalan Lajos ref. tm.	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	.	.	2	1
5 *Csató László r. k. tm. ö.	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1	1
*Dobay Ferenc rk. tm. ö.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
*Istvánfy József ref.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	.	.	2	2
Kovács Pál ref. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Kozáky Pál róm. kat.	2	3	3	3	3	2	3	2	3	1	.	.	2	1
10 *Kulász Antal ism. r. k.	2	3	2	3	3	3	3	1	2	1	.	.	2	1
Leichtmann Sándor izr.	3	3	4	4	2	3	4	3	3	3	.	.	2	2
Reichert Gusztáv r. k.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	4	.	.	2	1
Részeg Győző róm. k.	2	3	2	2	3	3	3	1	2	1	.	2	2	1
*Say Aladár róm. kat.	2	3	3	3	2	2	4	1	3	3	.	.	2	1
15 Siegmund József ág. ev.	1	3	1	3	2	2	3	3	3	1	1	1	2	1
*Szentandrassy I. r. k.	1	3	3	3	3	2	3	1	1	2	1	.	2	1
*Varga Frigyes izr.	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	.	1	2	1

V. Ösztály.

Ösztályfőnök: *Harala Juuztinán*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Mennyiség	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Latin nyelv	Zene	Fékek	Írásbeli dolg. k. a	
*Albert István unit.	2	3	3	3	1	3	3	4	2	1	.	.	.	2	
*Ágoston Sándor róm. k.	3	k	i	m	a	r	a	d	t	.	.	.	.	.	2
*Brunhuber Kálmán r. k.	3	4	3	3	4	3	3	3	3	2	.	.	.	3	
*Gyurcsovits Ferenc r. k.	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	2	.	.	2	
5 *Jaeger Gyula róm. kat.	3	3	3	3	3	3	3	4	3	3	.	.	.	3	
*Sterba Dezső róm. kat.	2	3	3	3	3	2	2	3	1	1	.	.	1	2	
*Töpler Sándor ág. ev.	1	2	3	3	2	3	2	3	3	3	.	.	1	3	
*Zerbes Vilmos ism. ág. ev.	1	3	2	2	3	3	2	3	1	1	.	1	1	2	

VI. Osztály.

Osztályfőnök : Szabó Dező.

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettud.	Vegytan	Mennyiség	Abr. geometria	Szabdkézi rajz	Testgyakorlás	Latin nyelv	Zene	Enek	Írásbeli dolg. k. a.	Magaviselet
*Balthes Károly ág. ev. .	k	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2				
Bálint Albert r. k. tm. .	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			3	1
*Benedek Elek unit. tm. .	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2		1	1	1
Drágos János ism. g. kel.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2			2	1
5 Enyedi Frigyes r. k. tm.	2	3	2	3	3	3	3	3	3	1	2	1	1	1	2	1
*Farkas Imre ref. tm. .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1
*Gyarmathy Endre unit. tm	2	2	2	2	2	3	3	2	2	2	1	2		1	1	1
*Hiemesch Károly ág. ev.	1	3	1	3	2	3	3	3	4	3	2			1	3	1
Király Endre unit. . . .	1	3	1	3	2	3	4	3	3	2					2	1
10 *Löwinger Salamon ág. ev.	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1				2	1
Métz Gyula ref. tm. . .	1	2	2	3	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1
Reisenauer Vilmos ág. ev.	v	i	z	s	g	á	1	a	t	1	a	n	m	a	r.	
Solymossy László ref. tm.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1			1	1
Szántó Dénes r. k. tm. .	1	1	1	1	2	2	3	3	3	1	1	1			1	1
15 *Sterba Barna róm. kat. .	1	3	2	3	3	2	2	3	2	1	2		1	1	2	1

VII. Osztály.

Osztályfőnök: *Dénes Ferenc*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Vegytan	Memorizáció	Abr. geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Latin nyelv	Zene	Enek	Írásbeli dolg. k. a.	
*Baló Elemér ref.	v	1	2	4	3	2	3	3	2	3	2	1	.	.	.	2
Bomhér Gyula unit.	1	2	4	3	3	2	3	3	2	3	2	1	.	.	.	2
*Broos Károly ág. ev.	2	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1	.	.	.	1	2
*Csehély Aladár r. k. tm. ö.	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	3	3	.	.	.	1
5 *Dunst László r. k. tm.	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
Fekete Benjámín unit.	1	3	3	3	3	3	3	3	4	2	1	.	.	.	.	2
*Fülöp Gyula ref.	2	3	3	3	3	3	3	4	3	2	1	.	.	1	1	1
*Kolumbán Antal ref.	k	i	m	a	r	a	d	t	.	.	.	.	.	.	.	.
*Kuchenbauer József r. k.	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	3	2	.	2	2	2
10 *Lurz András ág. ev. tm.	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	3	.	.	.	2
*Márton László r. k. tm. ö.	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	3	3	.	.	1	2
Nagy István izr.	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	.	.	.	.	2
Orendi István ism. ág. ev.	2	3	1	3	3	3	3	3	3	1	1	.	.	.	.	2
Péter Áron ref.	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	.	.	.	.	2

Magántanuló:

Kiss Jenő, nem vizsgázott.

VIII. Osztály.

Osztályfőnök : *Friedländer Jakab.*

A tanuló neve	Vallás	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Térmészettan	Mennyiségtan	Abr. geometria	Szabadkézi rajz	Bölcselet	Testgyakorlat	Egészség	Zene	Fékek	Írásbeli dolgok	K. a.	Magaviselet
*Balogh Árpád róm. kat.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	.	.	2	1	
*Deseő Győző róm. kat.	v	i	2	s	g	á	l	m	a	r	a	d	t	.	.	.	.
*Dunst Sándor r. k. tm.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	.	1	1	
Halmágyi Márton róm. k.	2	2	3	3	3	3	3	3	2	3	1	2	.	.	2	1	
5 *Jaeger Lajos róm. kat.	2	3	2	2	2	3	3	3	3	2	1	2	.	.	2	1	
Jakab Mór izr.	1	3	2	2	3	3	3	3	1	2	1	2	.	.	2	1	
*Petráss László róm. kat.	1	1	2	1	2	2	3	3	3	2	1	2	.	1	2	1	
*Pongrácz Árpád róm. kat.	1	3	2	1	3	3	3	3	1	3	1	2	.	1	2	1	
Schlosser Frigyes ág. cv.	2	3	1	3	3	3	3	3	1	3	1	2	.	1	2	1	
10 Schubert János ág. ev.	1	2	1	2	2	1	3	2	1	2	2	1	.	.	1	1	

Magántanulók : Baranyi József, Spaller József.

C) A tanulók magaviselete, orvamláslása és előmeneteli végzettsége.

Osztály	Ismétlő volt rendes és magántanuló				Az osztályvizsgálatot tett rendes és magántanulók		Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül																		
	K ö z ü l				által		minden		egy		két		több												
	magaviseletből				egy órát sem csak igazoltan igazolatlanul		igazoltan igazolatlanul		rendes tanárérből		legjobb		elégtelen												
1 2 3 4				igazoltan igazolatlanul		igazoltan igazolatlanul		jeles		jó		elégs		osztályzatot kapott											
osztályzatot kapott				mulasztott		mulasztott órák száma		sz		0/0		sz. 0/0		sz. 0/0		sz. 0/0		sz. 0/0		sz. 0/0		sz. 0/0			
I.	2	23	2	—	6	18	1	337	3	3	12	2	8	9	36	5	20	2	8	4	16	14	5	6	—
II.	3	18	4	—	1	19	—	517	1	1	5	3	15	8	40	1	5	4	20	3	15	12	1	6	1
III.	3	18	6	—	4	18	—	611	4	4	4	1	4	14	58	2	9	2	20	3	16	16	2	5	1
IV.	2	15	—	—	1	15	—	306	2	2	12	1	6	12	70	1	6	—	9	4	8	15	1	1	—
V.	1	5	2	—	—	7	—	334	—	—	—	—	—	57	2	2	28	1	14	1	—	4	2	1	—
VI.	2	13	—	—	—	11	—	314	8	1	8	3	23	4	54	1	8	1	7	—	—	11	1	1	—
VII.	1	11	1	—	—	12	—	606	—	—	—	5	42	4	33	3	25	—	9	—	—	9	3	1	—
VIII.	—	9	—	—	—	7	—	247	9	1	9	—	—	9	82	—	—	1	9	—	—	10	—	—	—
I—VIII.	14	110	17	—	12	107	8	3305	26	9	7	15	11	67	54	15	11	11	8	12	9	91	15	12	2
				felsőbb osztályba léphet		javító vizsgát tehet		az osztályt ismétélheti		az osztályt nem ismétélheti															

D) A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	I. osztály					II. osztály				III. osztály					IV. osztály					
	jeles	jó	elégseges	elégtelen	nem ossz- talyoztatott	jeles	jó	elégseges	elégtelen	nem ossz- talyoztatott	jeles	jó	elégseges	elégtelen	nem ossz- talyoztatott	jeles	jó	elégseges	elégtelen	nem ossz- talyoztatott
Hittan	5	12	7	—	—	6	12	2	—	—	9	13	2	—	—	5	9	3	—	—
Magyar nyelv	3	7	12	4	—	5	9	4	2	—	2	4	13	5	—	3	1	13	—	—
Német nyelv	4	7	7	7	—	3	10	4	3	—	4	5	10	5	—	4	2	10	—	—
Francia nyelv	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	16	3	—	3	3	10	1	—
Történelem	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	9	13	—	—	2	7	8	—	—
Földrajz	5	4	9	6	—	5	3	7	5	—	2	5	14	3	—	—	—	—	—	—
Természetrajz	6	5	12	2	—	4	6	7	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Természettan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	11	11	—	—	3	5	9	—	—
Mennyiségtan	5	9	6	5	—	2	5	7	6	—	2	1	16	5	—	3	2	10	2	—
Rajzoló geometria	5	6	12	2	—	1	5	9	5	—	9	9	6	—	—	8	5	4	—	—
Szabadkézi rajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	8	10	—	—	5	5	7	—	—
Írás	12	8	5	—	—	5	6	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Testgyakorlat	10	15	—	—	—	7	8	3	—	—	11	7	5	—	—	9	4	3	1	—
Magaviselet	23	2	—	—	—	16	4	—	—	—	18	6	—	—	—	15	2	—	—	—

D) A tanulmányok eredményének áttekintése osztályonként.

Tantárgyak	V. osztály					VI. osztály					VII. osztály					VIII. osztály				
	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott	jeles	jó	elégséges	elégtelen	nem osztályoztatott
Hittan	2	3	2	—	—	1	2	—	—	—	7	5	—	—	—	5	3	3	—	—
Magyar nyelv	—	2	4	1	—	4	3	5	—	—	3	4	5	—	—	2	2	5	—	—
Német nyelv	—	2	5	—	—	6	5	2	—	—	6	2	3	1	—	3	4	2	—	—
Francia nyelv	—	1	6	—	—	4	2	7	—	—	3	3	6	—	—	3	3	3	—	—
Történelem	1	2	3	1	—	4	6	3	—	—	4	2	6	—	—	1	3	5	—	—
Természettudomány	—	2	5	—	—	4	3	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Chémia, ásványtan	—	4	3	—	—	1	5	6	1	—	3	3	7	—	—	—	—	—	—	—
Természetrajz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	7	—	—	2	1	6	—	—
Mennyiségtan	—	1	4	2	—	2	4	6	1	—	3	3	5	1	—	1	—	8	—	—
Rajzoló geometria	—	—	—	—	—	2	5	5	1	—	4	2	5	1	—	1	1	7	—	—
Szabaddézi rajz	3	1	3	—	—	7	3	3	—	—	5	5	2	—	—	5	1	3	—	—
Bölcselet	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	4	—	—
Testgyakorlat	3	2	2	—	—	7	6	—	—	—	7	5	—	—	—	7	7	—	—	—
Magaviselet	5	2	—	—	—	13	—	—	—	—	11	1	—	—	—	9	—	—	—	—

***A tankönyvek a helybeli könyvkereskedőknél
beszereshetők.***

IX.

Értesítések a jövő iskolai évre.

A) Javító, pótló, felvételi és magánvizsgálatok.

A javító és pótló vizsgálatok augusztus 31-én tartatnak meg egész nap. A felvételi és magánvizsgálatok szeptember 1., 2. és 4-én eszközöltetnek.

2. Azon tanulók, kik betegség vagy egyéb fontos ok miatt az év végén vizsgálatot nem tehettek, vagy azt megszakítani kénytelenek voltak, folyamodhatnak a tanári testülethez a következő iskolai év kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelni. A pótló vizsgálat minden tantárgyra kiterjed, de díjat nem kell fizetni.

3. Azon tanulók, kik az év végén egy tantárgyból kaptak elégtelen tanjegyet és osztályismétlésre nem utasítottak, javító vizsgálatot tehetnek.

Azon tanulók, kik 2 kötelező tantárgyból kaptak elégtelen érdemjegyet, valamint azok is, akik csak egy tantárgyból, de magaviseleti osztályzatok kevésbé szabályszerű, az igazgatóság útján a kolozsvári tankerület nagytekintetű kir. főigazgatóságához címzett s legkésőbb július 3-ig benyújtott folyamodványukban vizsgálati engedélyért kérelmezhetnek.

B) Feltételek a beiratáshoz.

4. A beiratások f. évi szeptember hó 1., 2. és 4. napjainak délelőttjein eszközöltetnek.

A főreáliskola I. osztályába csak oly növendékek vétetnek fel, kik életök 9 évét már betöltötték s arról, hogy a népiskola IV. osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános

népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő. vagy felvételi vizsgálatokon igazolják, hogy hasonló méretű képzettséggel bírnak (1883. évi XXX. törvénycikk).

A felvételi vizsga díja 20 korona.

5. A főreáliskola valamelyik osztályából a következő felsőbb osztályba csak az a tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes tantárgyaiból — nem számítva ide a szépirást és a tornázást — legalább is elégséges osztályzatot kapott.

6. Azon tanulók, kik nyilvános gimnáziumból, polgári iskolából vagy más iskolából a reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek felvételi vizsgát tenni, mely vizsgálat az elhagyott iskolai s a reáliskola tantervei közt mutatkozó különbözetre terjed ki.

Az ilyen kiegészítő vizsgálat díja tantárgyanként 10 K.

7. Minden tanuló a felvételre személyesen, atyja, anyja, vagy gyámja, illetőleg azok külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni s bizonyítványát a megelőző tanévről beadni. Ugyanekkor köteles még minden új tanuló szüleiési bizonyítványát, továbbá orvosi bizonyítványt bemutatni arról, hogy mikor volt utolszor beoltva s milyen eredménnyel.

8. Ha valamely tanuló a fent kitett beiratási napokon valamely elfogadható ok miatt nem jelentkezhetett a beiratás utolsó napjától számított 8 napon belül jelentkezhetik; az ezen túl jelentkezők felvétele csak a tanker. kir. főigazgatóság engedélyével történik.

9. Azok a szülők, vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermekök, vagy gyámfiok felvételekor alkalmas helyettest tartoznak bejelenteni, kikre a házi nevelés és felügyelet tekintetében kötelességüket és jogukat áruházzák, hogy a gondviselésre bizott tanuló felől az igazgatóság vagy osztályfőnök értesítését elfogadhassa.

10. A felvételnél a következő díjak fizetendők: 10 korona beiratási díj; 2 korona könyvtári díj; 2 korona értesítői díj és 2 korona ének- és zenedíj; segély egyleti díj 2 korona; tintapénz 30 fill. E díjak lefizetése alól senki sem menthető fel.

11. Az évi tandíj 36 korona, mely négy részletben október 15., dec. 1., március 15. és május 1-ig fizetendő. A tandíj fizetése alól azon szegénysorsú tanulók, kik jó magaviseletet és előmenetelt tanúsítanak, az intézet igazgatósa által hozott címzett és legújabb keletű hiteles szegénységi bizonyítvánnyal ellátott folyamodványokra tandíjmentességet nyújthatnak, melyet mindaddig élveznek, míg az élvezhetésre szükséges feltételek eleget tesznek. A folyamodványok a beiratkozási alkalmával nyújtandók be.

C) Latin nyelvi tanfolyam.

12. Azon növendékek részére, kiknek esetleg a latin nyelv ismeretére szükségük van, a min. vallás- és köznevelési min. 1891. évi 12535. sz. rendelete értelmében az 1911-1912-ik iskolai évben is latin nyelvi tanfolyam nyitattik meg a tanfolyamban. Ezen tanfolyamokban mindazon tanulók részt vehetnek, akik a megelőző osztályt, nem számítva a torlódásokat, legalább elégséges eredménnyel végezték. Az önként vállalkozók a tanfolyamból csak szülőik indokolt kérésére bocsátathatók el.

D) Iskolai segélyek.

Táppintézeti segély.

A főreáliskola mellett fennálló internátus konyhájánál 30 szegényebb sorsú, külön a városon lakó tanuló ebédelni való ellátást kaphat csekély díjért.

E kedvezményért a beiratások alkalmával külön kérvényt kell készíttetni folyamodvánnyal kell folyamodni az intézet igazgatójához.

X.

Internátus.

A *főreáliskolával* kapcsolatosan egy, a szerényebb igényeknek megfelelő internátus áll fenn, melynek célja az ide felvett s a főreáliskolába járó tanulókat gondos felügyeletben, tanításban és nevelésben részesíteni.

Ezen internátusba az 1911—1912. *iskolai évre* több megüresedő fizetések helyre pályázat nyitattik. Az egész díjak egy iskolai évre 450, a mérsékelt díjban részesülők pedig 350, vagy 250 K. tartási díjat fizetnek.

Azok a szülők, vagy gyámok, kik kelő magaviseletű és előmenetelű fiaikat illetőleg gyámoltjaikat az internátusba felvételre óhajtják, a m. kir. vallás- és közokt., miniszterhez címzett, egykoronás bélyeggel ellátott kérésüket — lakásuk pontos megjelölésével — a m. kir. áll. főreáliskola igazgatóságához nyújtják be. *f. évi július hó 5-éig.*

A kéréshez mellérendők: 1. az évi iskolai bizonyítvány, 2. a tanuló testi épségét és egészségét igazoló orvosi bizonyítvány, 3. a részben díjmentes helyért folyamodóknak szükséges még egy egy évnél nem régebb keletű hiteles községi bizonyítvány csatolni a szülők vagyoni állapotáról, évi jövedelméről, családtagok számáról.

Az internátusi díjak három részletben előre fizetendők, még pedig belépéskor négy havi részlet, továbbá január 1-én és ápr. 1-én három-három havi részlet. A rendes díjakon kívül minden tanuló köteles butorrongálás címen 10 koronát letétbe adni az igazgatóság rendelkezésére, mely összegből az előfordulható rongálások fedeztetnek; amennyiben ilyenek elő nem fordulnának, év végével az egész összeg visszafizettetik.

A felvett tanulók étkeztetését, lakást, fűtést, világítást kapnak s megfelelő felügyeletben részesülnek. Az étkeztetés a következő: reggel kávé zsemlyével; ebéd 3 fogás, vasárnap és csütörtökön 4 fogás; vacsora 1 fogás, rendszeresen sült. Ezekon kívül d. 11 órakor és d. u. 4 órakor 1—1 szelet kenyér.

A felvett tanulók belépéskor a következő felszerelést

tartoznak magukkal hozni: a) 1—1 nyári és téli időszakra való ruházatot, téli köpenyt vagy nagykabátot, főrevalót; b) legalább két pár erős cipőt. c) ágyfelszerelést és pedig: 2 85 cm. hosszú és 45 cm. széles párnát, 1 téli paplant gombokkal, 2 paplanlepedőt gomblyukakkal, 2 alsólepedőt és 2—2 párnahajat; d) fehérneműt: 6 fehér nappali inget s megfelelő számú gallért, 6 lábravalót, 3 hálóinget, 12 zsebkendőt, 6 pár harisnyát, 4 törülközőkendőt, 3 asztalkendőt, továbbá fésűket, ruha-, fog- és cipőkeféket. A fehérneműkre a tanuló nevének kezdőbetűi és azon szám, melyet az igazgatóság fog részére kijelölni, himzendők feltűnő helyre.

Az összes felszerelésekről 2 példányban pontos leltár készítenőd.

A tanítással járó díjakat, minő a tandíj, továbbá a szükséges taneszközök beszerzésével járó kiadásokat, a ruha- és cipőjavítási költségeket, a szülők tartoznak hordozni. Az időközi szükségletek fedezésére minden tanuló részére zsebpénz állapítandó meg, mely havonta 3 koronánál kevesebt és 6 koronánál több nem lehet. Az I—IV. oszt. tanulók zsebpénzét a felügyelő tanárok kezelik; a felsőbb oszt. tanulók maguk kezelik zsebpénzüket.

A növendékek magaviseletéről és tanulmányi előmeneteléről a szülők vagy gyámok értesítettek.

Ha valamely tanuló be nem vallott ragályos betegségben szenved, vagy magát rosszul viseli, állandóan hanyag az intézetből kizáratik, de köteles arra a negyedévre az el-látási díjat megfizetni.

A felvett tanuló mindaddig az intézet tagja marad, amíg a követelményeknek megfelel s újabb felvételért nem kel-lyamodnia.

Bővebb felvilágosítást készséggel küld az igazgatóság

Asok a szülők, kiknek a fiaik a inter nátusban voltak s azt akarják, hogy a jövő is kolai évben is benn maradjanak, e szándékuka legkésőbb f. évi július 5 ig jelentsék be az Igas gatóságnál.

Tartalomjegyzék.

	Oldal.
I. Adatok az iskola történetéhez	3
II. Személyzet	11
III. Bevégzett tananyag	14
Írásbeli dolgozatok	31
IV. Rendkívüli tantárgyak	33
Ifjúsági önképzőkör	35
Jelentés a tornavizsgálatról	36
V. Szertárak gyarapodása	38
VI. Pénzalapok kimutatása	44
VII. Név és érdemsorozat	47
VIII. Statisztikai kimutatások	56
IX. Értesítések a jövő évre	62
X. Internátus	65
